

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla gminy
Maków Mazowiecki**

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – maj 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie.....	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza gminy	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	9
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w gminie Maków Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w gminie Maków Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w gminie Maków Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie Maków Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	12
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Maków Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych	13
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Maków Mazowiecki w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	15
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów gminy Maków Mazowiecki w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych.....	16
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	16
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	18
III. Analiza świadczonych usług społecznych	20
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców gminy Maków Mazowiecki	25
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	25
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	27
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Maków Mazowiecki.....	48
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	48
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	50
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	51
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	54

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	55
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy	56
Spis tabel	58
Spis wykresów	59

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI –wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – ankieta online (ang. Computer Assisted Web Interview).

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja – rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki długoterminowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Gmina – podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS - Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

MGOPS – Miejsko Gminny Ośrodek pomocy Społecznej.

NGO – organizacja pozarządowa (ang. Non-Governmental Organisations).

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy gminy miejskiej Maków Mazowiecki w powiecie makowskim. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w gminie Maków Mazowiecki oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Gminę Maków Mazowiecki zamieszkiwało na koniec 2023 roku 8 939 osób, z czego 4 744 to kobiety, a 4 195 to mężczyźni. Spośród ogółu ludności odnotowano: 1 556 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, 4 872 mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz 2 511 mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza gminy

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej gminy wynikało, że dochody per capita były niższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Natomiast liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była wyższa od wskaźników dla powiatu i województwa.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

Na terenie gminy było zarejestrowanych 29 organizacji pozarządowych.

W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonowały: biblioteka, dom kultury, centrum dialogu kulturowego, placówki służby zdrowia.

W gminie Maków Mazowiecki zlokalizowane były następujące gminne i powiatowe placówki wsparcia (w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej): miejski ośrodek pomocy społecznej, środowiskowy dom samopomocy, dom pomocy społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie, uniwersytet trzeciego wieku, Klub senior+, oraz placówka wsparcia dziennego.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę asystentury osobistej.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w gminie Maków Mazowiecki pokazała, że dominującą formą wsparcia były świadczenia pieniężne. W 2023 roku ze świadczeń w formie pieniężnej skorzystały 332 osoby. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymały 263 osoby. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku produkcyjnym.

Wśród głównych powodów przyznawania pomocy społecznej przez OPS w gminie Maków Mazowiecki w 2023 roku należało wymienić: ubóstwo (257 rodzin), długotrwałą lub ciężką chorobę

(157 rodzin), bezrobocie (143 rodziny), niepełnosprawność (112 rodzin) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (50 rodzin).

W 2023 roku w gminie Maków Mazowiecki przeprowadzono 367 wywiadów środowiskowych, które objęły 262 rodziny, liczące łącznie 541 osób. Praca socjalna została skierowana do 215 rodzin, w których znajdowało się łącznie 448 osób. W tym samym roku nie zawarto kontraktów socjalnych.

V. Charakterystyka usług społecznych dla **osób starszych** w gminie Maków Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie gminy liczba osób starszych w 2023 roku wyniosła 2 511, co stanowiło 28,09% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęto 59 rodzin spośród osób starszych, z czego 47 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 75 członków tych rodzin, co stanowiło 0,84% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Maków Mazowiecki usługi opiekuńcze świadczone dla 36 osób na łączną kwotę 238 908 zł.

Na terenie gminy funkcjonowały placówki wsparcia dla osób starszych i są to: uniwersytet trzeciego wieku, Klub senior+.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Maków Mazowiecki dobrze wspiera osoby starsze (28% beneficjentów usług społecznych, 28% niekorzystających z nich).

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że usługi oferowane osobom starszym przez gminę Maków Mazowiecki są niewystarczające (30% beneficjentów usług społecznych, 46% niekorzystających z nich).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Maków Mazowiecki jest trudne (42% beneficjentów usług społecznych, 46% niekorzystających z nich).

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminie Maków Mazowiecki osoby starsze najczęściej korzystały z następujących usług:

- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- dziennych ośrodków wsparcia
- całodobowych, stacjonarnych ośrodków wsparcia.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Maków Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

VI. Charakterystyka usług społecznych dla **osób z niepełnosprawnościami** w gminie Maków Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w gminie Maków Mazowiecki zamieszkiwało 1 237 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 112 rodzin zamieszkujących gminę Maków Mazowiecki, w których żyło łącznie 169 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 8 osób w kwocie 10 845 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę asystentury osobistej.

Ocena usług oferowanych przez gminę Maków Mazowiecki osobom z niepełnosprawnościami jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej oceniają je dobrze (36% badanych), niż oceniają źle (19% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (31% badanych oceniło ww. usługi źle, 21% badanych oceniło te same usługi dobrze).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia, że usługi oferowane przez gminę Maków Mazowiecki dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (39% beneficjentów usług społecznych, 43% niekorzystających z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Maków Mazowiecki jest trudne (37% beneficjentów usług społecznych, 42% niekorzystających z nich).

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminie Maków Mazowiecki osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia
- rodzinnych domów pomocy
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Maków Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- pomoc profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w gminie Maków Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W 2023 roku bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 12 rodzinom, obejmującym 12 osób, co stanowiło 0,13% populacji.

Ocena usług oferowanych przez gminę Maków Mazowiecki osobom w kryzysie bezdomności jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej oceniają je dobrze (22% badanych) niż źle oceniają (17% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (22% badanych oceniło te usługi źle, 19% badanych oceniło te same usługi dobrze).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Maków Mazowiecki są niewystarczające (25% beneficjentów usług społecznych, 41% niekorzystających z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Maków Mazowiecki jest trudne (30% beneficjentów usług społecznych, 42% niekorzystających z nich).

W opinii mieszkańców gminy Maków Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- noclegownie; ogrzewalnie
- schroniska dla osób bezdomnych.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie zdrowia psychicznego** w gminie Maków Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w gminie Maków Mazowiecki wskazywała, że w 2023 roku 157 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 14 rodzin, w których funkcjonowało 15 osób. Narkomania nie występowała jako powód udzielania pomocy społecznej.

Na przeciwdziałanie alkoholizmowi gmina przeznaczyła 522 298 złotych. W 2023 roku przyznano 22 zasiłki okresowe z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 31 404 zł.

W obszarze usług dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie Maków Mazowiecki funkcjonowały 2 ośrodki wsparcia prowadzone przez powiat:

- środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych i dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (50 miejsc)
- dom pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych z 42 miejscami.

Gmina świadczyła specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla 13 osób z zaburzeniami psychicznymi, na co wydatkowała 158 574 zł.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Maków Mazowiecki źle wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (28% beneficjentów usług społecznych, 37% niekorzystających z nich).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Maków Mazowiecki są niewystarczające (50% beneficjentów usług społecznych, 53% niekorzystających z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Maków Mazowiecki jest trudne (45% beneficjentów usług społecznych, 55% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Maków Mazowiecki najczęściej korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Maków Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez.

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Maków Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS w 2023 roku w gminie Maków Mazowiecki zamieszkiwało 1 556 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 17,41% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 34,35% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkały łącznie 483 osoby. Rodzin z 1 dzieckiem było 38 i stanowiły 30,65% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 32 i stanowiły 25,81% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 37 i stanowiły 29,84% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 12 i stanowiły 9,68% wszystkich rodzin, rodzina z 5 dziećmi była 1 i stanowiła 0,81% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dziećmi były 3 i stanowiły 2,42% wszystkich rodzin, a rodzina

z 7 i więcej dzieci była 1 i stanowiła 0,81% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 49 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 151 osób.

W 2023 roku w gminie Maków Mazowiecki świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymało 175 dzieci, co stanowiło koszt 94 592 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 16 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 83 828 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 3 490 597 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 2 rodzinom, w których były 4 osoby.

Na terenie gminy funkcjonował placówka wsparcia dla rodzin z dziećmi w postaci świetlicy środowiskowej.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Maków Mazowiecki źle wspiera rodziny z dziećmi (22% beneficjentów usług społecznych, 27% niekorzystających z nich).

Wśród uczestników procesu badawczego opinia o poziomie wystarczalności usług oferowanych rodzinom z dziećmi przez gminę Maków Mazowiecki jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że ww. usługi są wystarczające (30% badanych) niż są niewystarczające (25% badanych). Natomiast wśród mieszkańców niekorzystających ze wsparcia przeważała odwrotna opinia (32% badanych uznało, że usługi dla rodzin z dziećmi są niewystarczające, a 29% badanych uznało te same usługi za wystarczające).

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Maków Mazowiecki jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (36% badanych) niż jest łatwe (25% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (37% badanych uznało, że jest łatwe, 29% badanych uznało, że jest trudne).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat rodziny z dziećmi z terenu gminy Maków Mazowiecki najczęściej korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- działań na rzecz rodzin wspierających.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Maków Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Maków Mazowiecki w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Przedstawiciel jednej z badanych instytucji w gminie ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji i rozumie jej definicję.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji podzielają zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Maków Mazowiecki to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury oraz zasobów kadrowych (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – ani gotowe, ani niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – ani gotowe, ani niegotowe.

Przedstawiciel jednej z badanych instytucji w gminie Maków Mazowiecki słyszał o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych i pozytywnie ją ocenia. Przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Przedstawiciele instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe, jednak nie posiadają doświadczenia we współpracy z nimi.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW GMINY MAKÓW MAZOWIECKI W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców gminy Maków Mazowiecki wyniosła 8 939 osób. Przyrost naturalny w gminie był ujemny i kształtował się na poziomie -33 osób. W 2023 roku saldo migracyjne było ujemne i wynosiło -65 osób. W strukturze demograficznej przeważały kobiety, które stanowiły 53,07% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Maków Mazowiecki w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	8 939	4 173	11 658
Gęstość zaludnienia	869,6	114,8	234,9
Przyrost naturalny	-33	-24	-30
Saldo migracji	-65	-17	31
Kobiety na 100 mężczyzn	113	98	101
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	1 556, 17,41%	791, 19,22%	2 341, 19,79%
w tym K	816	389	1 139
w tym M	740	402	1 202
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	4 872, 54,50%	2 383, 57,46%	6 753, 58,08%
w tym K	2 294	1 068	3 589
w tym M	2 578	1 314	3 164
Liczba i % osób 65+	2 511, 28,09%	998, 23,33%	2 564, 22,13%
w tym K	1 634	640	1 672
w tym M	877	357	892

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 51,5 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 83,5 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 161 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 39%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 28,09%, w tym dla kobiet 18,28%, a dla mężczyzn 9,81%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Maków Mazowiecki w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Dochody gminy per capita	6 831,62zł	8 578,99 zł	7 388,45 zł
Dochody własne per capita	3 004,25 zł	2 742,53 zł	2 813,98 zł
Podmioty w regon/1000 mieszk.	137	93,30	99

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą gminy Maków Mazowiecki w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody gminy per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji gminy wartości te porównano ze średnimi wynikami dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynikało, że dochody gminy per capita były niższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Natomiast liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była wyższa od wskaźników dla powiatu i województwa.

Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Maków Mazowiecki w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	29	14,5	38
NGO/ 1000 mieszk.	3,24	3,63	3,38
Frekwencja w wyborach samorządowych	45,99%	59,21%	58,92%
Frekwencja w wyborach parlamentarnych	71,40%	71,56%	73,86%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące gminy Maków Mazowiecki w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmowała liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwalało na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców gminy w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźników dotyczących NGO były one niższe od średniej w powiecie i województwie. Natomiast w zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość

wskaźnika wyborów parlamentarnych i samorządowych była niższa od średniej powiatowej i wojewódzkiej.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W gminie Maków Mazowiecki funkcjonowała jednostka organizacyjna pomocy społecznej, tj. miejski ośrodek pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Maków Mazowiecki

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Polna 1, 06-200 Maków Mazowiecki	Urząd gminy	21	7 878 575 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zapewniał one szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tej jednostki.

Na terenie gminy funkcjonowały także jednostki organizacyjne pomocy społecznej prowadzone przez powiat: środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych i dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (z 50 miejscami), dom pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych (z 42 miejscami) oraz powiatowe centrum pomocy rodzinie.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Maków Mazowiecki

Typ Podmiotu Ekonomii Społecznej	Liczba Podmiotów
Organizacje pozarządowe	29
Koła Gospodyń Wiejskich	0
Spółdzielnia socjalna	0
Zakład Aktywności Zawodowej	0
Centrum Integracji Społecznej	0
Klub integracji Społecznej	0
Warsztaty Terapii Zajęciowej	0

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W gminie Maków Mazowiecki funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wynosiła 29, co stanowiło największą grupę w tej kategorii.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Maków Mazowiecki

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Sport	8
Kultura	2
Edukacja	3
Zdrowie	1
Pomoc społeczna	2
Bezpieczeństwo	1

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Rozwój lokalny	3
Ekologia	0
Demokracja	1
Wsparcie organizacji pozarządowych	1
Rynek pracy	1
Działalność międzynarodowa	1
Nauka i technika	0
Branżowe	0
Religia	0
Suma	24

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych <https://spis.ngo.pl/mazowieckie-makow-mazowiecki-141101?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> i zestawienia udostępnionego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor [dostęp 1.12.2024].

W gminie Maków Mazowiecki w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 29 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 24 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie gminy są te o charakterze rozwoju sportowego, edukacyjnego oraz lokalnego.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Maków Mazowiecki

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Miejski Dom Kultury	ul. Moniuszki 2, 06-200 Maków Mazowiecki	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Centrum Dialogu Kulturowego "Dom Wesołka"	ul. Zielony Rynek 5, 06-200 Maków Mazowiecki	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Zajęcia sportowe, warsztaty artystyczne oraz zajęcia dla dzieci i młodzieży
Miejska Biblioteka Publiczna w Makowie Mazowieckim	ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Placówki służby zdrowia ¹	Gmina Maków Mazowiecki	Urząd gminy, podmioty prywatne	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędu gminy Maków Mazowiecki. Więcej informacji na stronie gminy pod adresem: <https://www.makowmazowiecki.pl/> [Dostęp: 18.12.2024]

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie gminy Maków Mazowiecki. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawione podmioty realizują różnorodne zadania w zakresie kultury, sportu, edukacji oraz ochrony zdrowia, wspierając rozwój społeczności lokalnej.

¹ Szczegółowe informacje na temat placówek służby zdrowia w gminie znajdują się pod linkiem: <https://www.makowmazowiecki.pl/327,placowki-medyczne-i-apteki> (Dostęp 18.12.2024 r.)

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że na terenie gminy funkcjonują następujące placówki niepomocowe: biblioteka, dom kultury, centrum dialogu kulturowego, placówki służby zdrowia.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminie Maków Mazowiecki w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla powiatu i województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	510	194	265
- świadczenia pieniężne	332	93	154
- świadczenia niepieniężne	263	117	131
Liczba rodzin	310	129	260
Liczba osób w rodzinach	654	331	553

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Maków Mazowiecki (MRIPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 r w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	41,76%	56,38%	40,32%
- w wieku produkcyjnym	43,92%	30,12%	42,21%
- w wieku poprodukcyjnym	14,32%	13,50%	17,47%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	54,90%	48,78%	49,13%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	45,10%	51,22%	50,87%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Maków Mazowiecki (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w gminie Maków Mazowiecki pokazywała, że dominującą formą wsparcia były świadczenia pieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w formie pieniężnej skorzystały 332 osoby. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymały 263 osoby. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku produkcyjnym.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Maków Mazowiecki w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Ubóstwo	257	582	82,90%	6,51%
Sieroctwo	1	3	0,32%	0,03%
Bezdomność	12	12	3,87%	0,13%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	21	99	6,77%	1,11%
- w tym wielodzietność	13	69	4,19%	0,77%
Bezrobocie	143	422	46,13%	4,72%
Niepełnosprawność	112	169	36,13%	1,89%
Długotrwała lub ciężka choroba	157	274	50,65%	3,07%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	50	201	16,13%	2,25%
- w tym rodziny niepełne	34	110	10,97%	1,23%
- w tym rodziny wielodzietne	18	104	5,81%	1,16%
Przemoc domowa	2	6	0,65%	0,07%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	14	15	4,52%	0,17%
Narkomania	0	0	0%	0%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	11	15	3,55%	0,17%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	0	0	0%	0%
Sytuacja kryzysowa	0	0	0%	0%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej², pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród powodów przyznawania pomocy przez OPS w gminie Maków Mazowiecki w 2023 roku należy wymienić następujące:

- ubóstwo dotknęło 257 rodzin
- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 157 rodzin
- bezrobocie dotknęło 143 rodziny

² Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

- niepełnosprawność wystąpiła u 112 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczyła 50 rodzin, w tym 34 rodziny niepełne oraz 18 rodzin wielodzietnych
- bezdomność dotknęła 12 rodzin
- potrzeba ochrony macierzyństwa dotyczyła 21 rodzin, w tym 13 rodzin wielodzietnych
- alkoholizm wystąpił u 14 rodzin
- trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego wystąpiła u 11 rodzin
- zdarzenia losowe dotknęły 4 rodziny
- w związku z przemocą domową, wsparcie otrzymały 2 rodziny
- sieroctwo dotknęło 1 rodzinę
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna, sytuacja kryzysowa, narkomania, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy nie były przyczyną przyznania wsparcia z pomocy społecznej.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 79 osobom na kwotę 474 049 zł, w tym:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 71 osób na sumę 444 021 zł
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 8 osobom na kwotę 30 028 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 117 osobom na łączną kwotę 191 604 zł, w tym:

- z tytułu bezrobocia udzielono 77 zasiłków o wartości 134 274 zł
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 22 zasiłki na łączną kwotę 31 404 zł
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 8 zasiłków na sumę 10 845 zł.

W 2023 roku gmina Maków Mazowiecki udzieliła wsparcia w różnych formach. Sprawienie pogrzebu zrealizowano w formie 2 świadczeń o łącznej wartości 3 638 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 285 osobom na kwotę 96 685 zł.

W 2023 roku gmina Maków Mazowiecki udzieliła wsparcia w postaci dodatku mieszkaniowego 245 gospodarstwom domowym na kwotę 732 059 zł. Gmina posiadała w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 8 284 434 zł, w tym w budżecie OPS 7 878 575 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gmina Maków Mazowiecki dysponowała 239 mieszkaniami komunalnymi, w tym 91 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 25 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwało 5 osób.

Na terenie gminy nie funkcjonował dom pomocy społecznej prowadzony przez gminę. Mieszkańcy gminy, którzy wymagali umieszczenia w takiej placówce, byli kierowani do instytucji prowadzonych przez powiat. W 2023 roku takich osób było 7, a gmina poniosła koszty w wysokości 273 419 zł za ich pobyt w domu pomocy społecznej.

3. Praca socjalna

W 2023 roku w gminie Maków Mazowiecki przeprowadzono 367 wywiadów środowiskowych, które objęły 262 rodziny, liczące łącznie 541 osób. Praca socjalna została skierowana do 215 rodzin, w których znajdowało się łącznie 448 osób.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosi 2511, co stanowi 28,09% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęto 59 rodzin spośród osób starszych, z czego 47 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 75 członków tych rodzin, co stanowiło 0,84% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Maków Mazowiecki usługi opiekuńcze świadczone dla 36 osób na kwotę 238 908 zł.

Na terenie gminy funkcjonowały placówki wsparcia dla osób starszych i są to: uniwersytet trzeciego wieku, Klub senior+.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w gminie Maków Mazowiecki zamieszkiwało 1 237 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 112 rodzin, w których żyło łącznie 169 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano okresowe zasiłki dla 8 osób na kwotę 10 845 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę asystentury osobistej.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W 2023 roku bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 12 rodzinom, obejmującym 12 osób, co stanowiło 0,13% populacji. Gmina udzieliła 10 świadczeń schronienia na łączną kwotę 51 978 zł.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w gminie Maków Mazowiecki wskazywała, że w 2023 roku 157 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało 14 rodzin, w których funkcjonowało 15 osób.

Na przeciwdziałanie alkoholizmowi gmina przeznaczyła 522 298 zł. W 2023 roku przyznano 22 zasiłki okresowe z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 31 404 zł.

W obszarze usług dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie Maków Mazowiecki funkcjonowały 2 ośrodki wsparcia prowadzone przez powiat:

- środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych i dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (50 miejsc)

- dom pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych z 42 miejscami.

Gmina świadczyła specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla 13 osób z zaburzeniami psychicznymi, na co wydatkowała 158 574 zł.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS w 2023 roku w gminie Maków Mazowiecki zamieszkiwało 1 556 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 17,41% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 34,35% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkały łącznie 483 osoby. Rodzin z 1 dzieckiem było 38 i stanowiły 30,65% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 32 i stanowiły 25,81% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 37 i stanowiły 29,84% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 12 i stanowiły 9,68% wszystkich rodzin, rodzina z 5 dziećmi była 1 i stanowiła 0,81% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dziećmi były 3 i stanowiły 2,42% wszystkich rodzin, a rodzina z 7 i więcej dziećmi była 1 i stanowiła 0,81% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 49 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 151 osób.

W gminie Maków Mazowiecki świadczenia przyznane w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymało 175 dzieci, co stanowiło koszt 94 592 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 16 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 83 828 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia społeczne wydatkowano 3 490 597 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 2 rodzinom, obejmującym łącznie 4 osoby.

Na terenie gminy funkcjonował placówka wsparcia dla rodzin z dziećmi w postaci świetlicy środowiskowej.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY MAKÓW MAZOWIECKI

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w styczniu i lutym 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych.

W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców gminy Maków Mazowiecki wyniosła 90 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

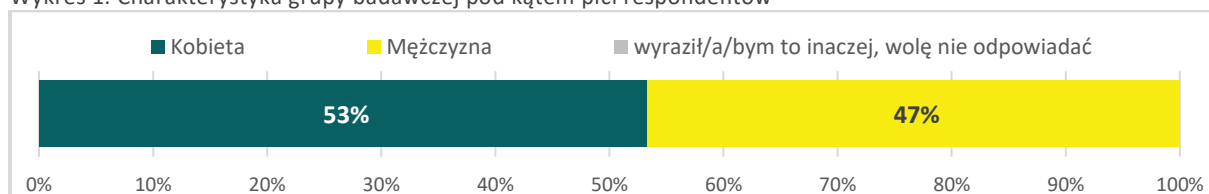
W badaniu mieszkańców gminy wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płeć, wiek, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Maków Mazowiecki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

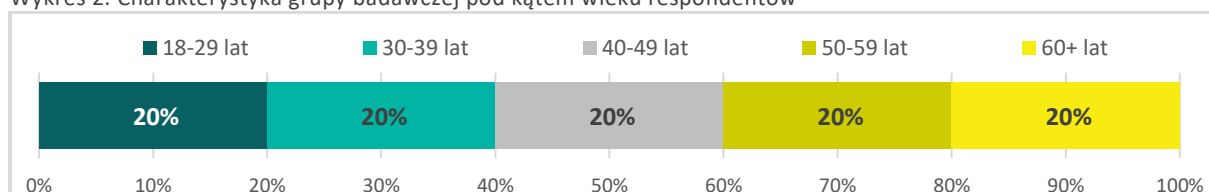
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu przeważającą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 53% badanych).

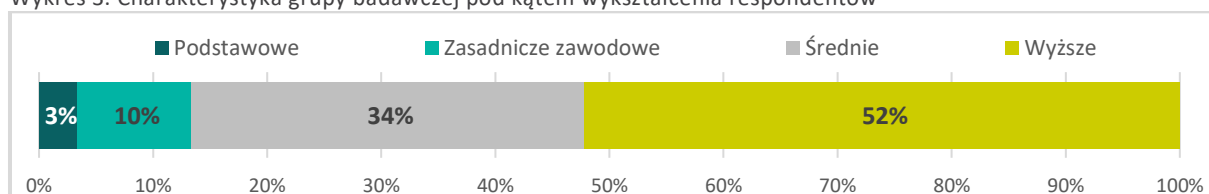
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

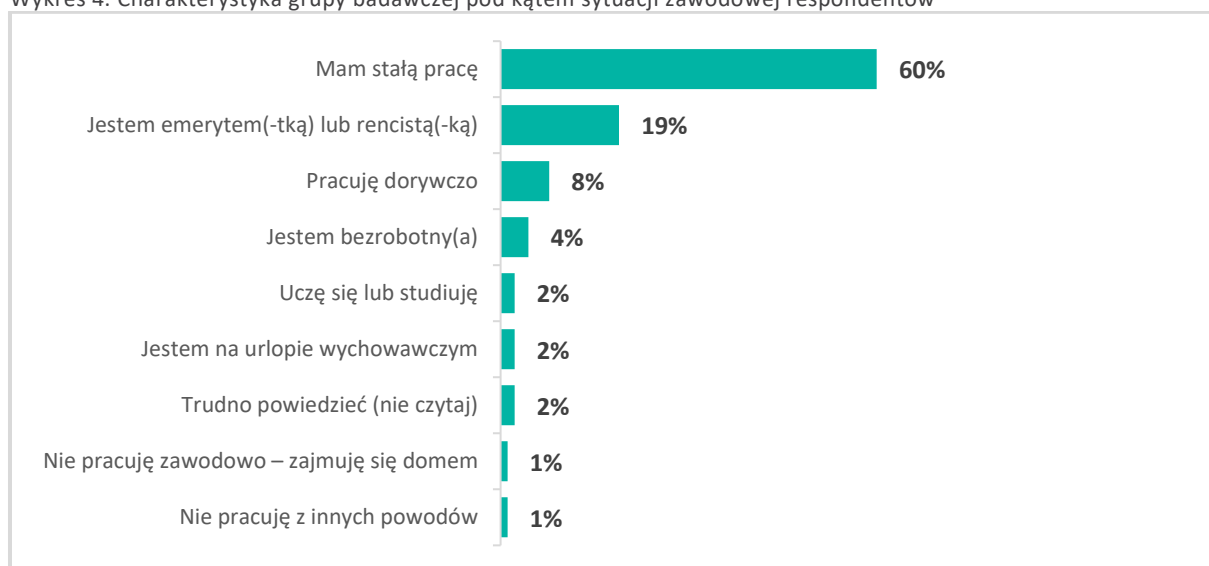
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów dominującymi grupami były osoby z wykształceniem wyższym (52% badanych) i średnim (34% badanych).

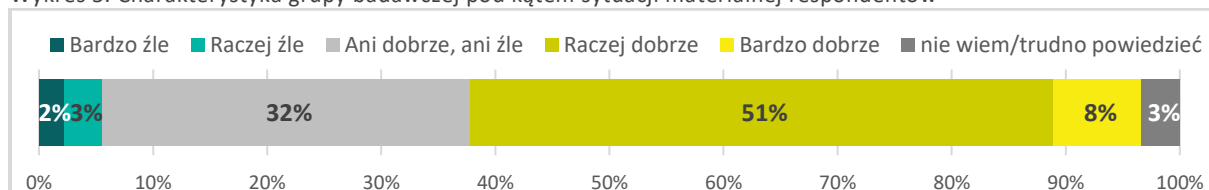
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów wskazuje, że przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (60% badanych).

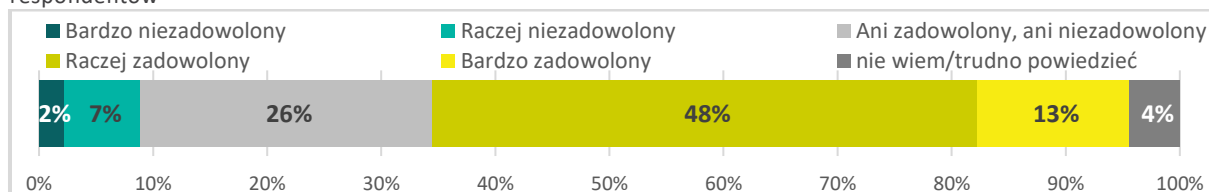
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (51% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (32% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

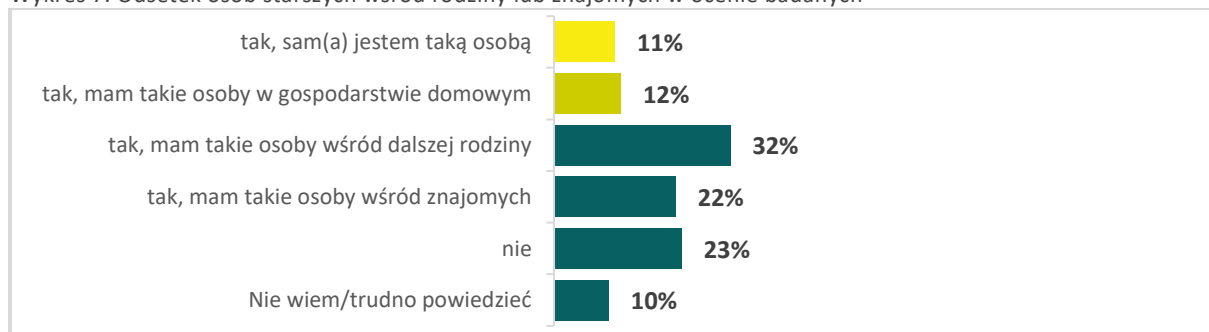
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (48% badanych) oraz ani zadowoleni, ani niezadowoleni (26% badanych) z zamieszkiwania na terenie gminy Maków Mazowiecki.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Maków Mazowiecki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

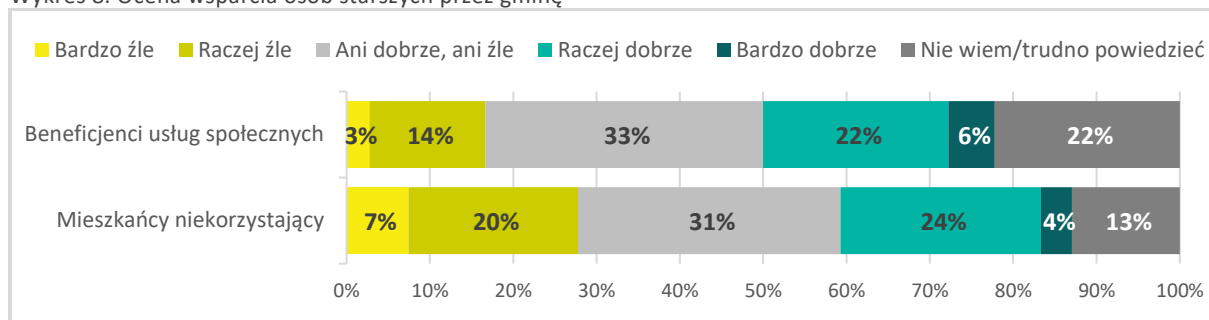
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Maków Mazowiecki 11% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 12% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, natomiast 32% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 22% wśród znajomych.

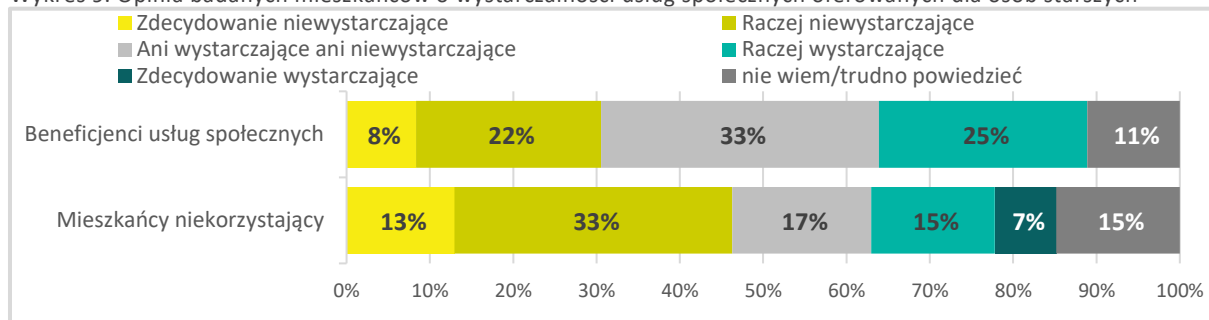
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Maków Mazowiecki dobrze wspiera osoby starsze (28% beneficjentów usług społecznych, 28% niekorzystających z nich).

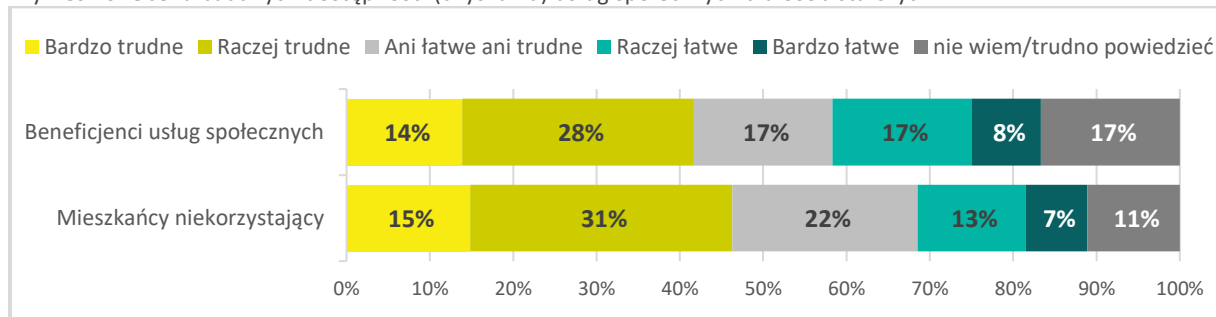
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że usługi oferowane osobom starszym przez gminę Maków Mazowiecki są niewystarczające (30% beneficjentów usług społecznych, 46% niekorzystających z nich).

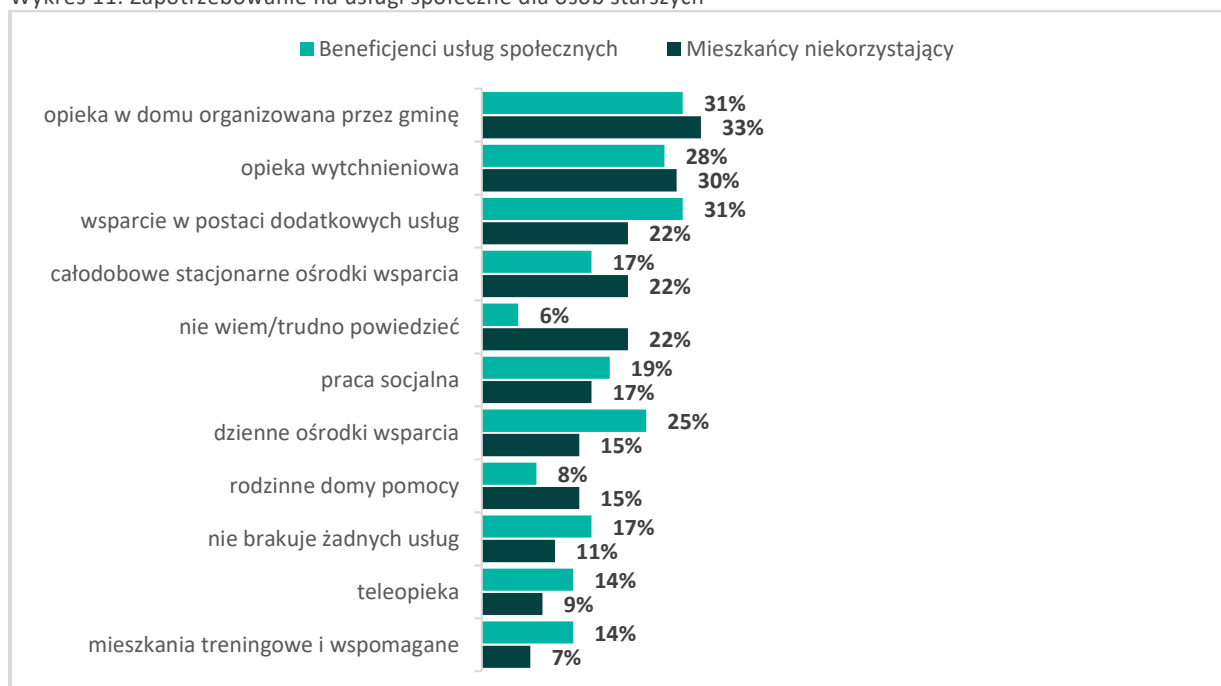
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Maków Mazowiecki jest trudne (42% beneficjentów usług społecznych, 46% niekorzystających z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych

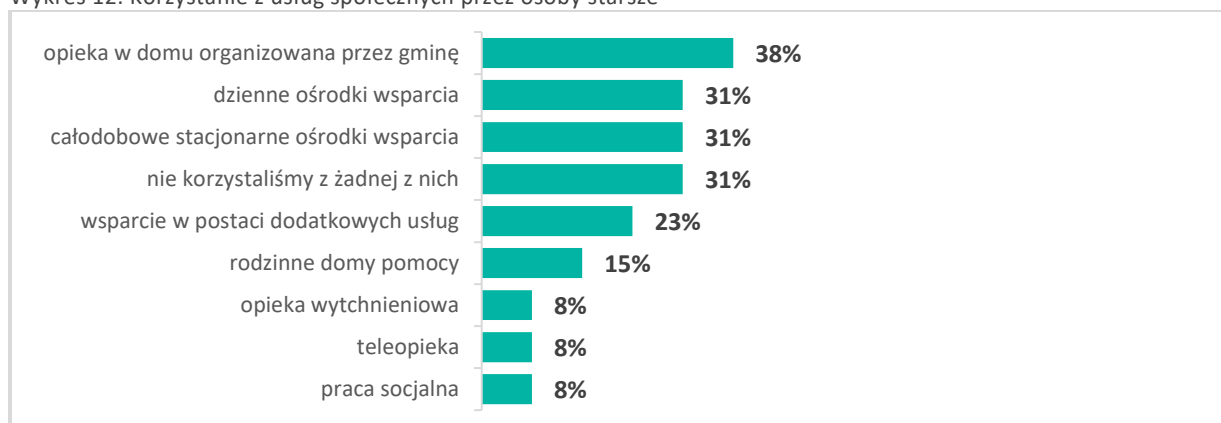

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Maków Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze

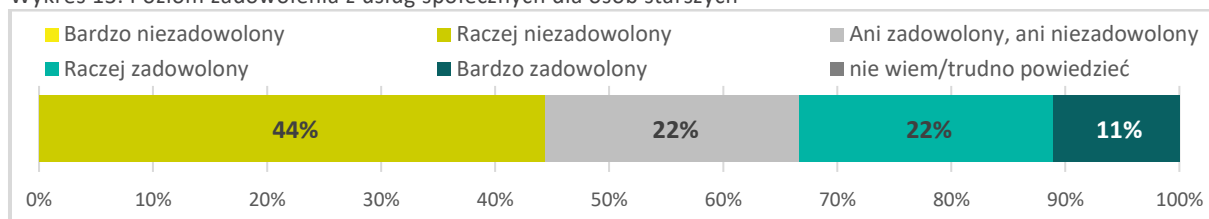
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminie Maków Mazowiecki osoby starsze najczęściej korzystały z następujących usług:

- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- dziennych ośrodków wsparcia

- całodobowych, stacjonarnych ośrodków wsparcia.

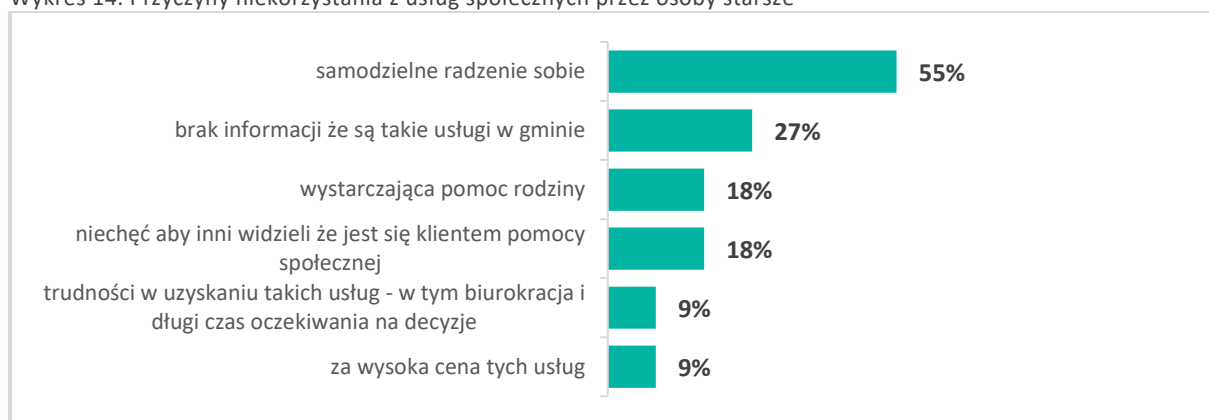
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gminy Maków Mazowiecki korzystający z usług społecznych są z nich niezadowoleni (33% zadowolonych do 44% niezadowolonych).

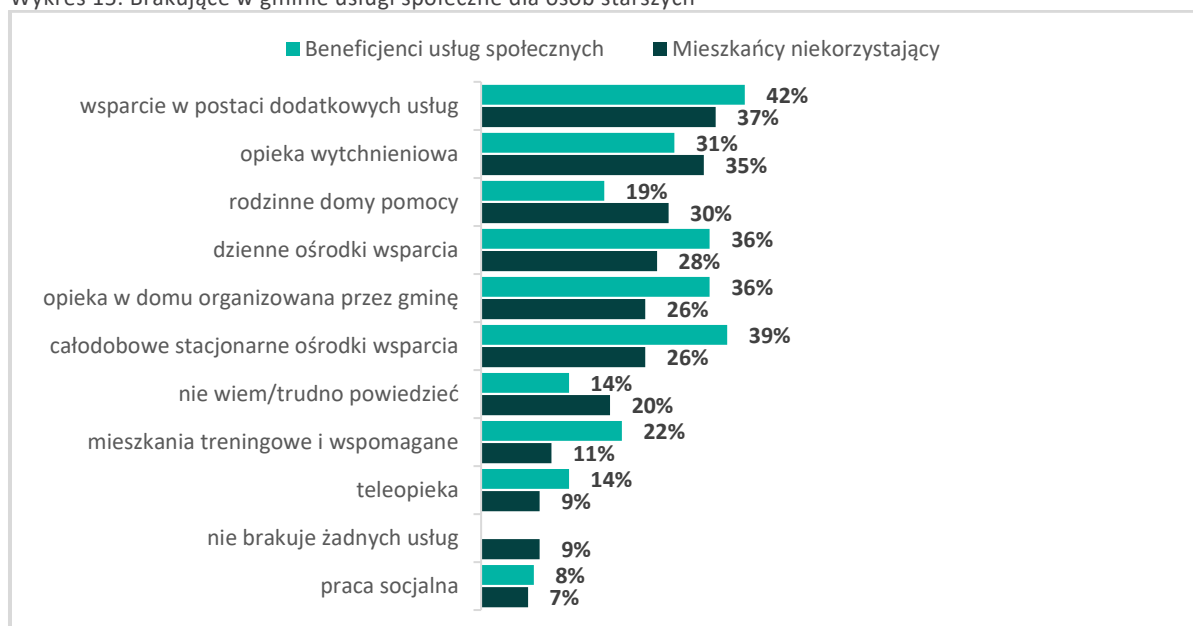
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (55% ankietowanych) oraz że brak jest informacji o takich usługach w gminie (27% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

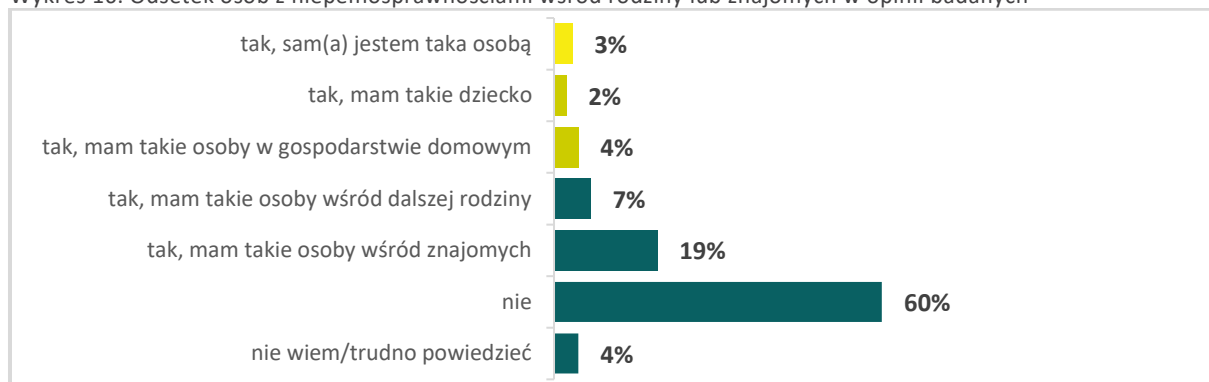
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- całodobowe, stacjonarne ośrodki wsparcia.

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Maków Mazowiecki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

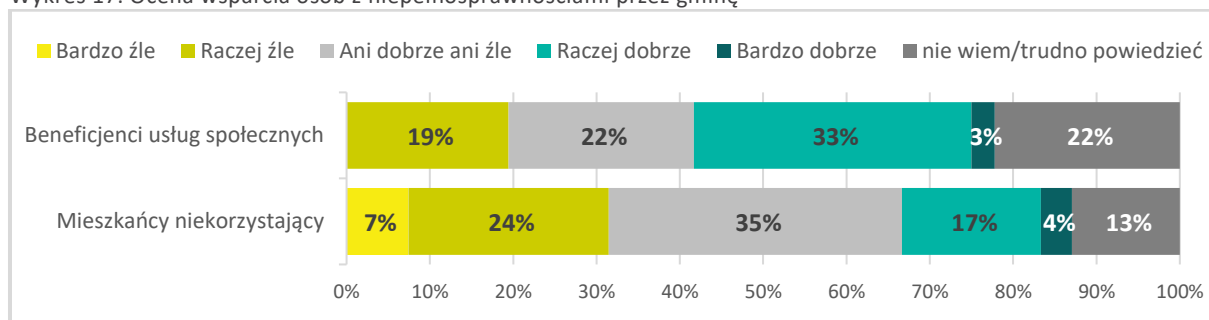
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Maków Mazowiecki 3% stanowiły osoby z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 2% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 4% badanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym, natomiast 19% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

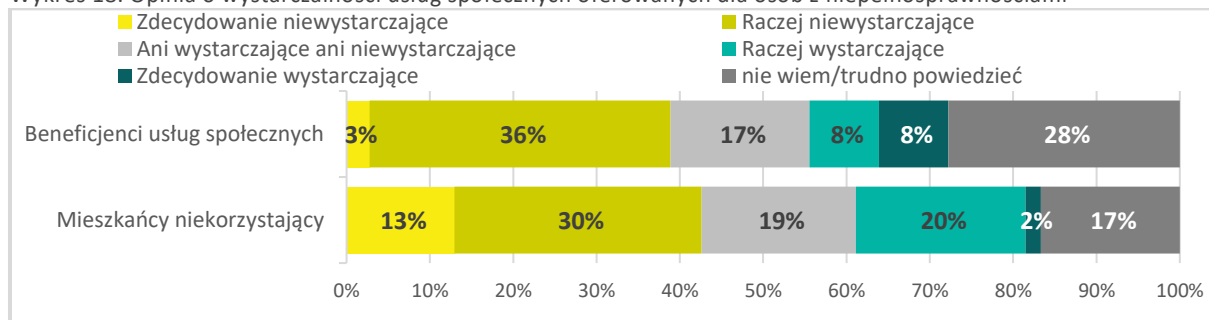
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ocena usług oferowanych przez gminę Maków Mazowiecki osobom z niepełnosprawnościami jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej oceniają je dobrze (36% badanych), niż oceniają źle (19% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (31% badanych oceniło ww. usługi źle, 21% badanych oceniło te same usługi dobrze).

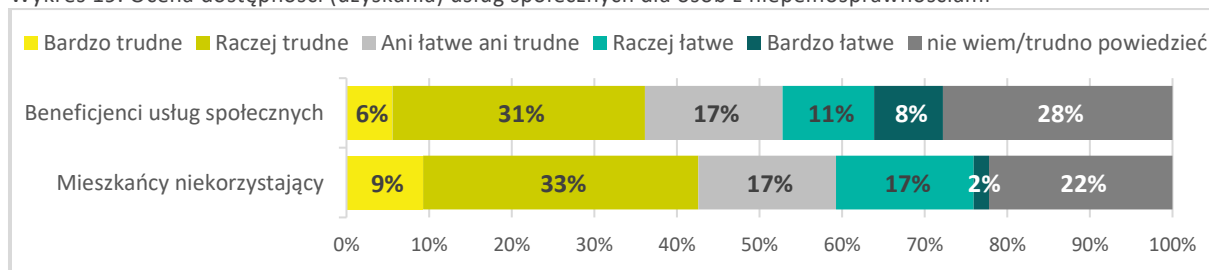
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia, że usługi oferowane przez gminę Maków Mazowiecki dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (39% beneficjentów usług społecznych, 43% niekorzystających z nich).

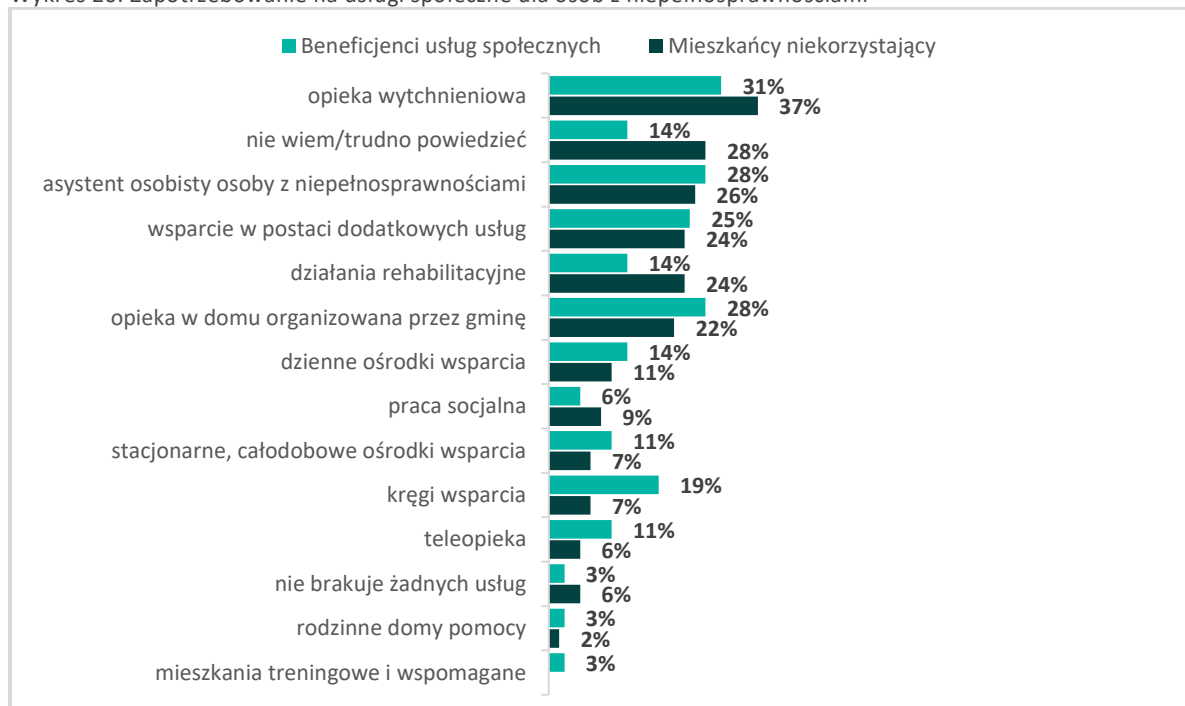
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Maków Mazowiecki jest trudne (37% beneficjenci usług społecznych, 42% niekorzystający z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

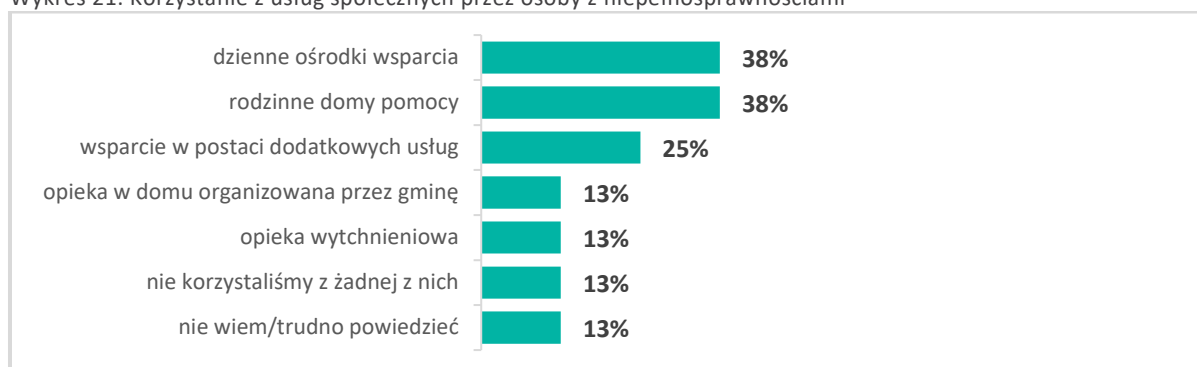

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Maków Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

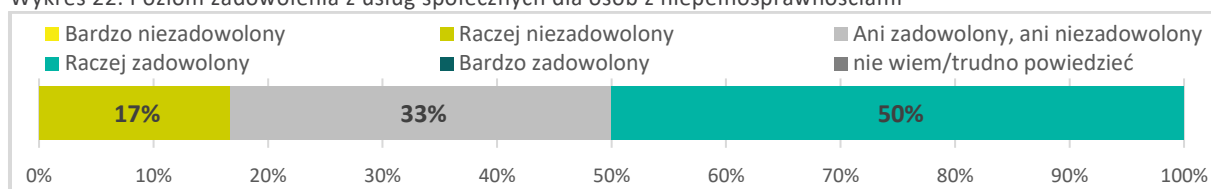

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminie maków Mazowiecki osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia
- rodzinnych domów pomocy
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

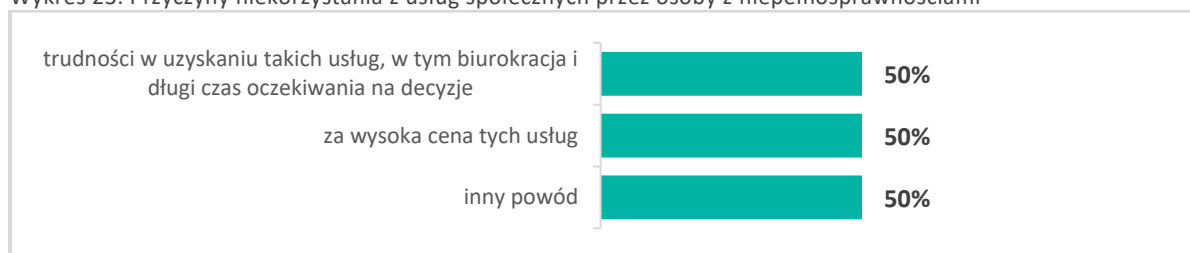
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gminy Maków Mazowiecki, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości są z nich zadowoleni (50% zadowolonych do 17% niezadowolonych).

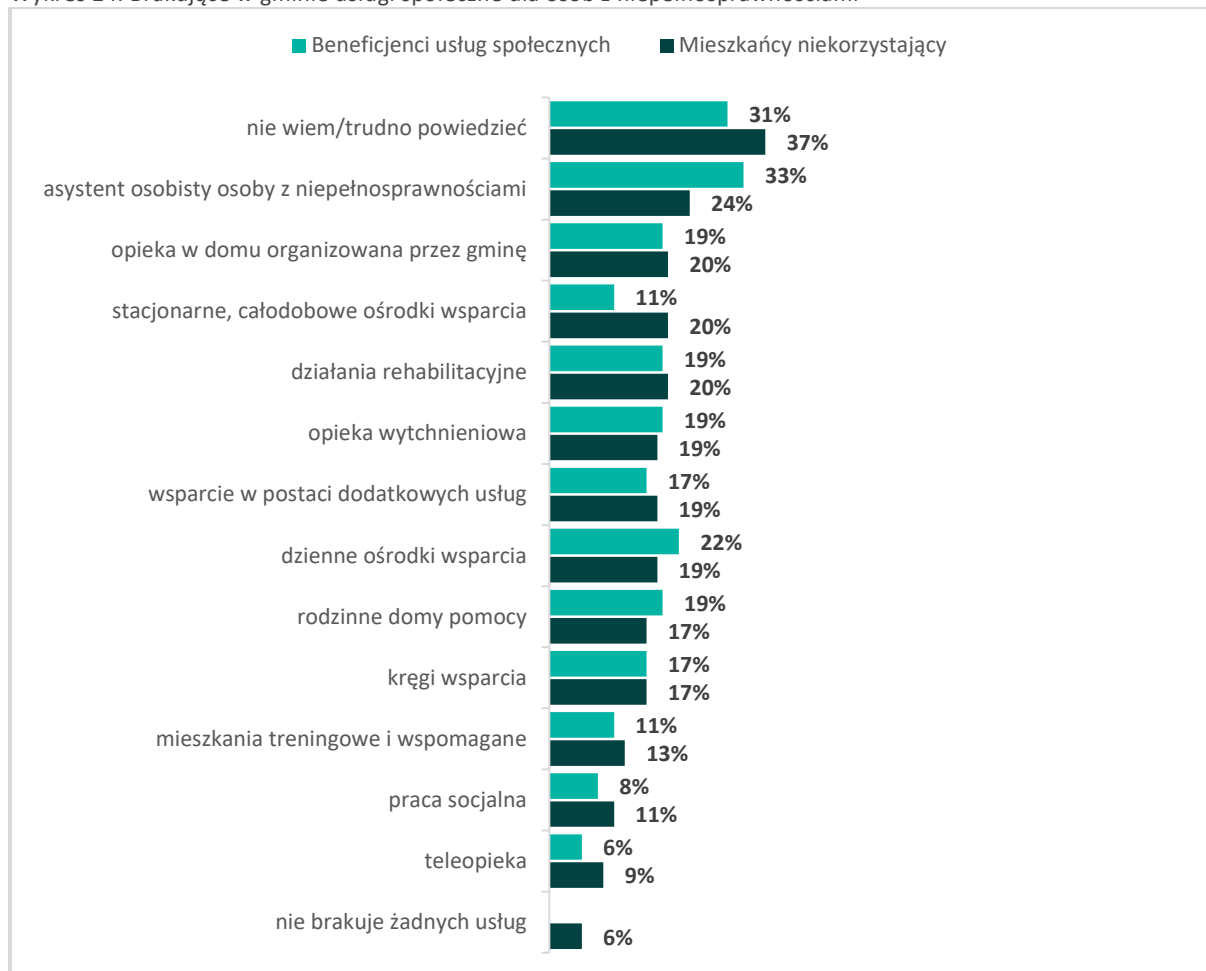
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokrację i długi czas oczekiwania na decyzje, za wysoką cenę tych usług oraz inny powód (po 50% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

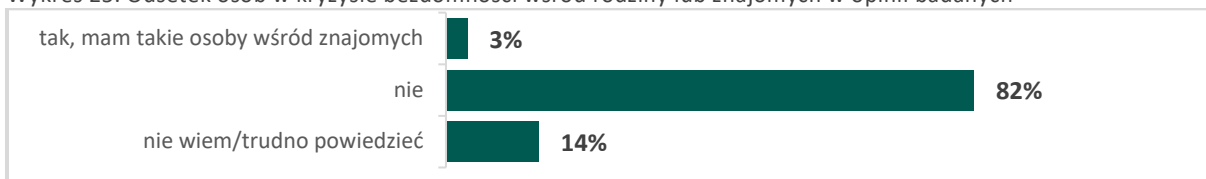
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- dzienne ośrodki wsparcia
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- działania rehabilitacyjne.

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Maków Mazowiecki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

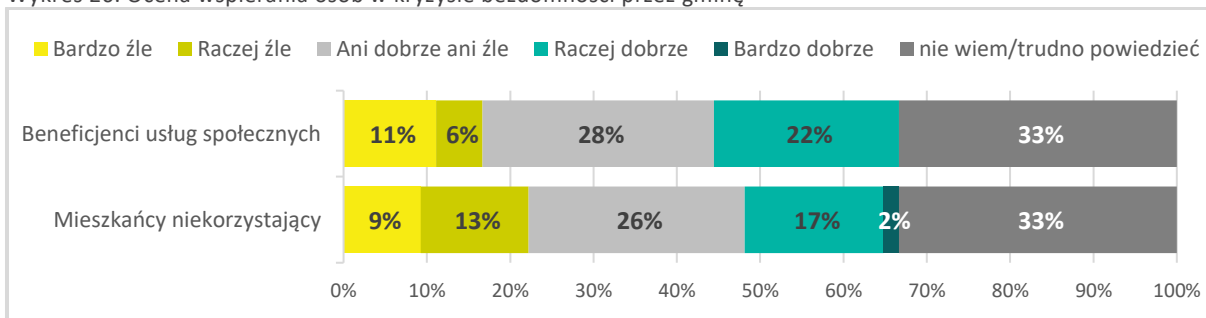
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Maków Mazowiecki nie znalazły się osoby w kryzysie bezdomności. W gronie badanych nikt nie przyznał, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym lub wśród dalszej rodziny, natomiast 3% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

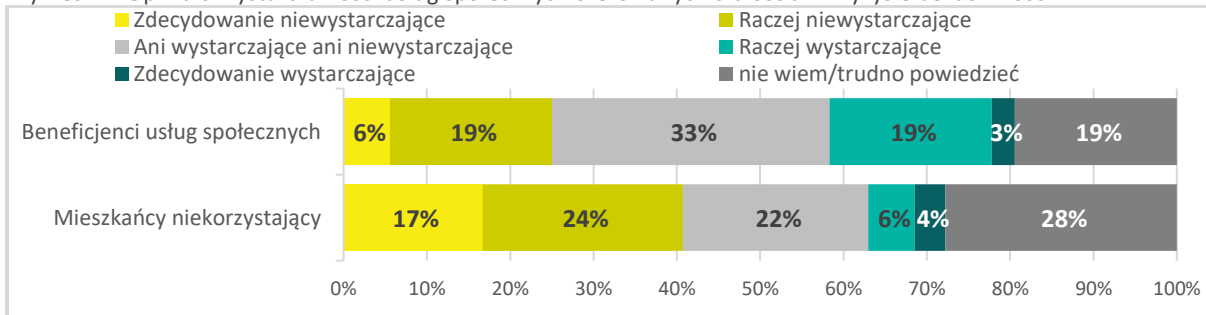
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ocena usług oferowanych przez gminę Maków Mazowiecki osobom w kryzysie bezdomności jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej oceniają je dobrze (22% badanych) niż źle (11% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (22% badanych oceniło te usługi źle, 19% badanych oceniło te same usługi dobrze).

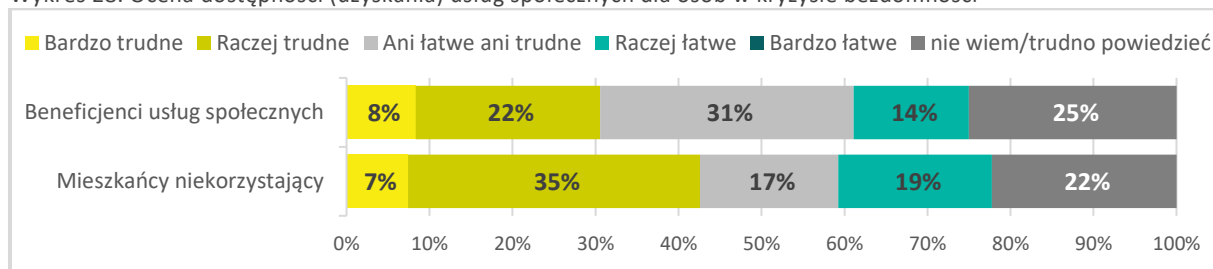
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Maków Mazowiecki są niewystarczające (25% beneficjentów usług społecznych, 41% niekorzystających z nich).

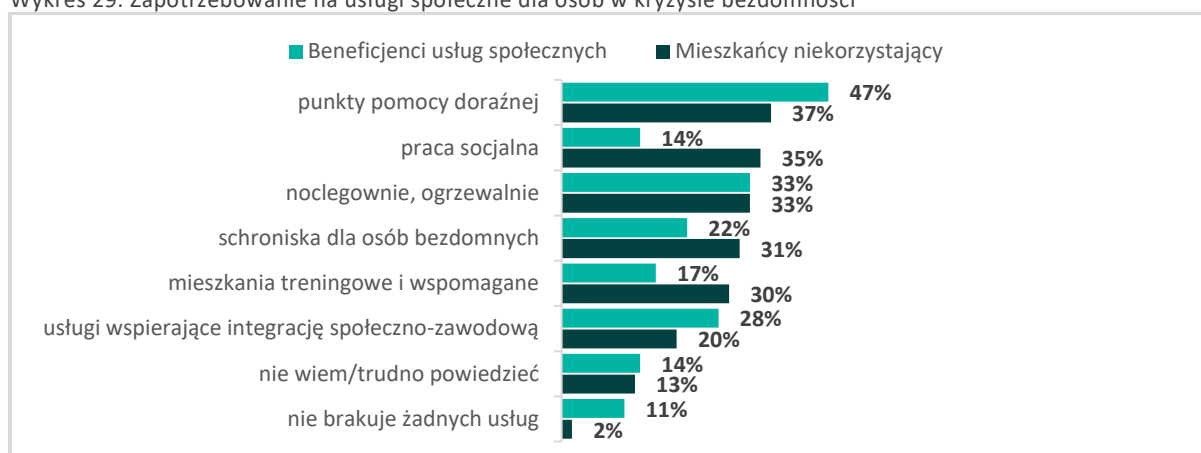
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Maków Mazowiecki jest trudne (30% beneficjentów usług społecznych, 42% niekorzystających z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

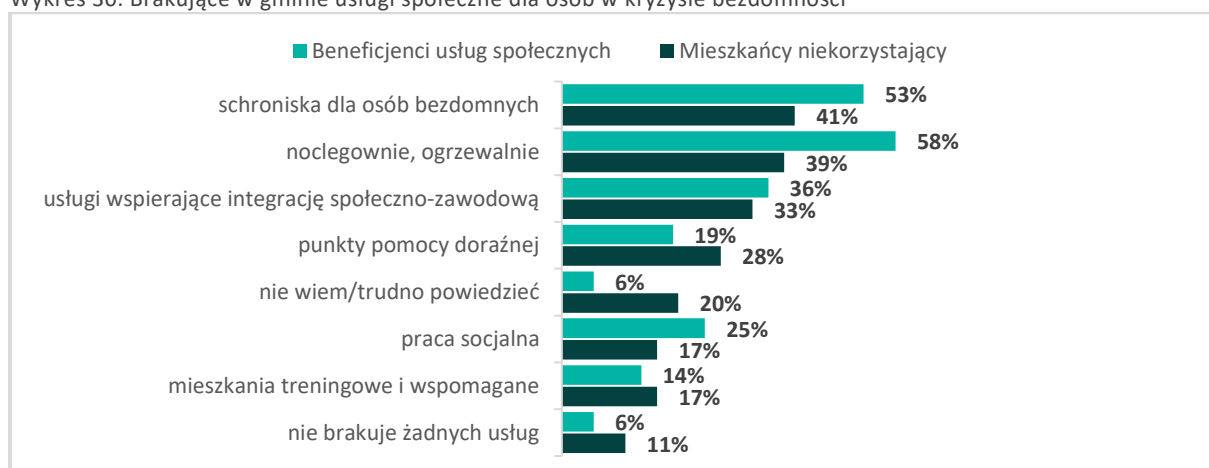

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Maków Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- noclegownie; ogrzewalnie
- schroniska dla osób bezdomnych.

Wykres 30. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

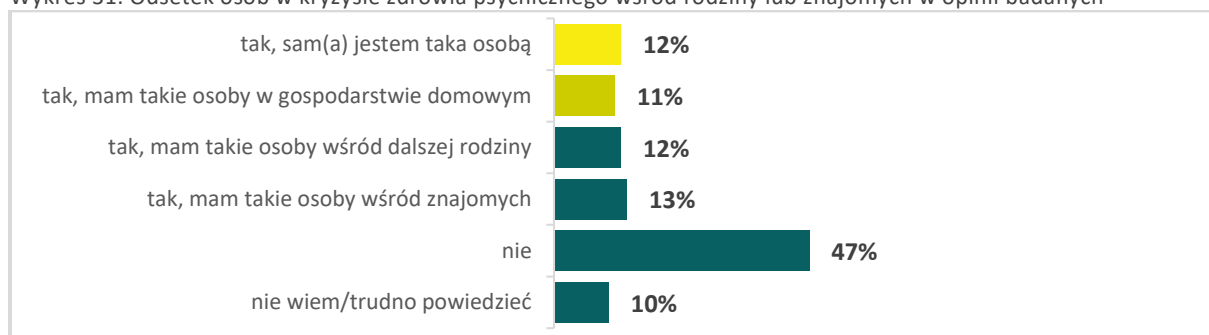
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Maków Mazowiecki najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegowni, ogrzewalni
- schronisk dla osób bezdomnych
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Maków Mazowiecki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

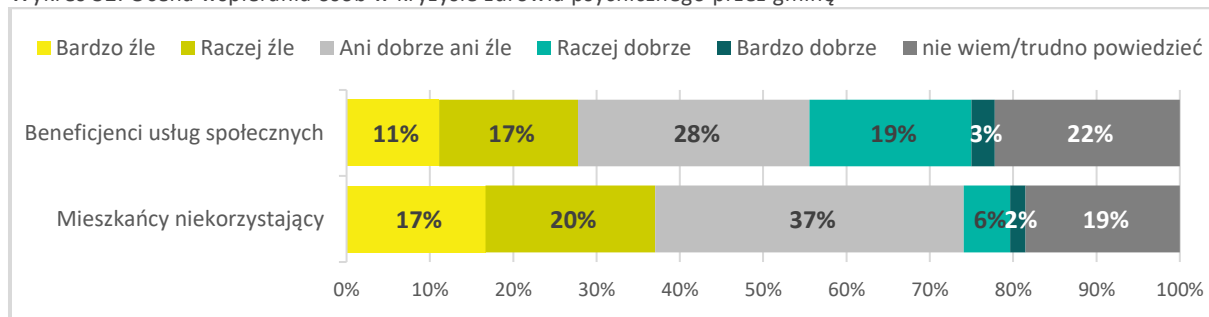
Wykres 31. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 12% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 11% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 12% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 13% wśród znajomych.

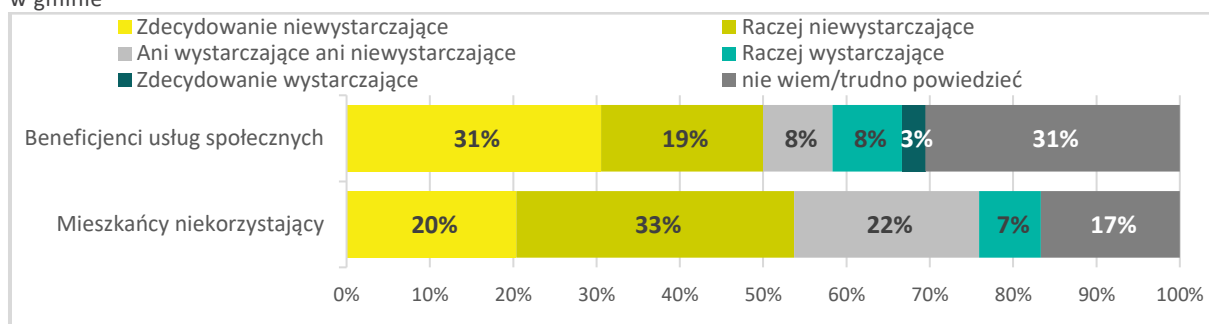
Wykres 32. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Maków Mazowiecki źle wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (28% beneficjentów usług społecznych, 37% niekorzystających z nich).

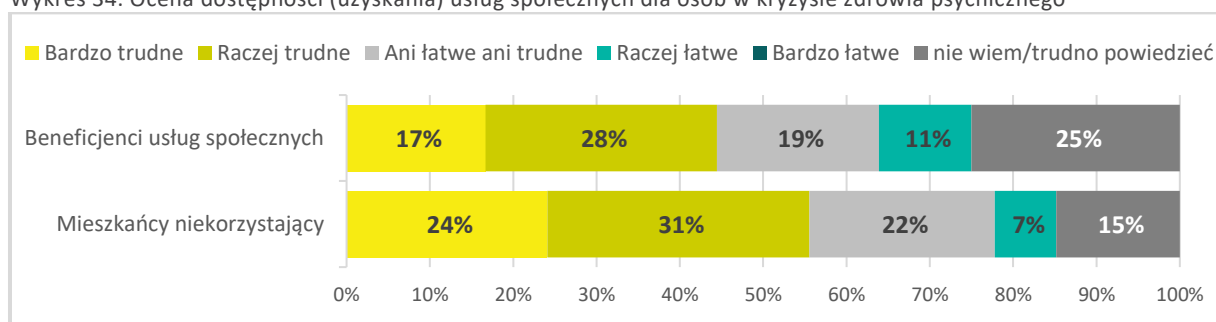
Wykres 33. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Maków Mazowiecki są niewystarczające (50% beneficjentów usług społecznych, 53% niekorzystających z nich).

Wykres 34. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Maków Mazowiecki jest trudne (45% beneficjentów usług społecznych, 55% niekorzystających z nich).

Wykres 35. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Maków Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- **dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)**
- **specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.**

Wykres 36. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

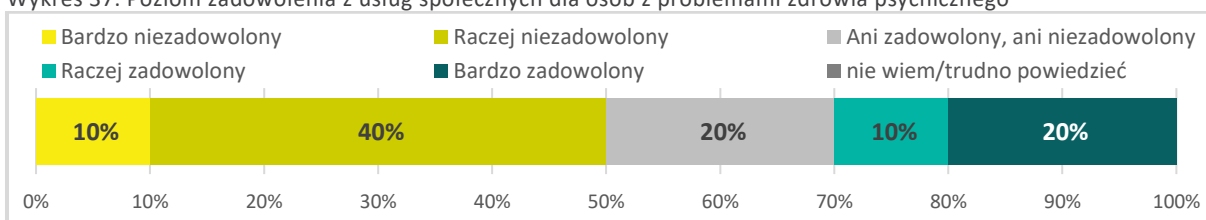

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, w ciągu ostatnich 3 lat, że osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Maków Mazowiecki najczęściej korzystały z następujących usług:

- **dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę**
- **stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia.**

Wykres 37. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Maków Mazowiecki korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło swoje niezadowolenie z poziomu ich świadczenia (30% zadowolonych do 50% niezadowolonych).

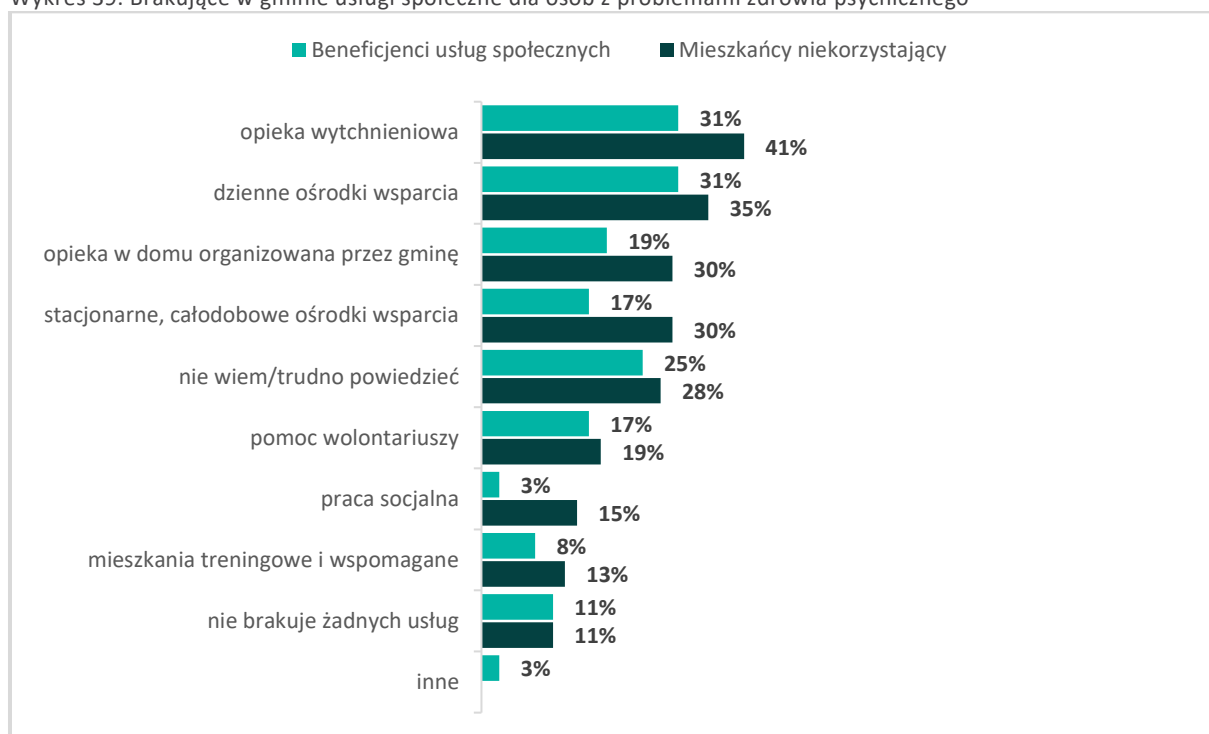
Wykres 38. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokrację i długi czas oczekiwania na decyzje (63% badanych) oraz niechęć, aby inni widzieli, że jest się klientem pomocy społecznej (38% badanych).

Wykres 39. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

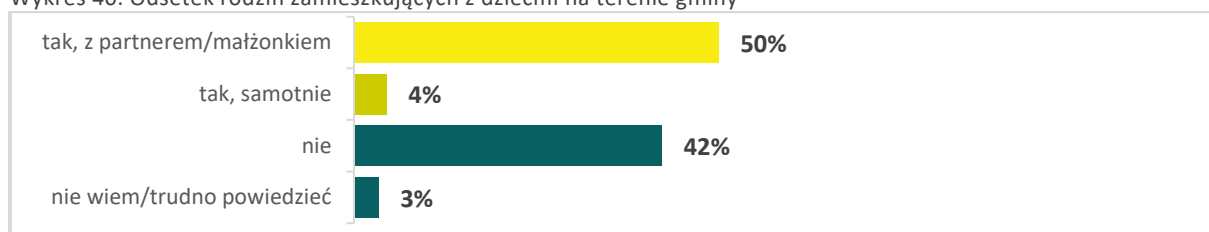
Zdaniem beneficjentów i pozostałych mieszkańców gminy Maków Mazowiecki najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Maków Mazowiecki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

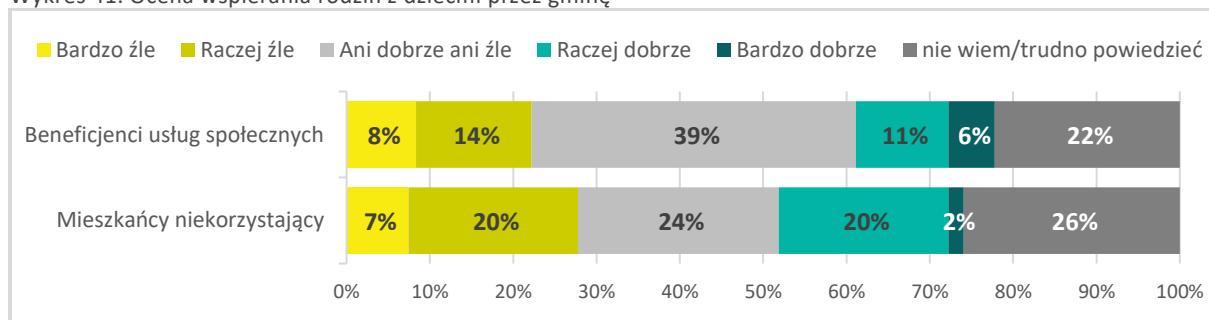
Wykres 40. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Maków Mazowiecki 50% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 4% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 42% nie posiada dzieci.

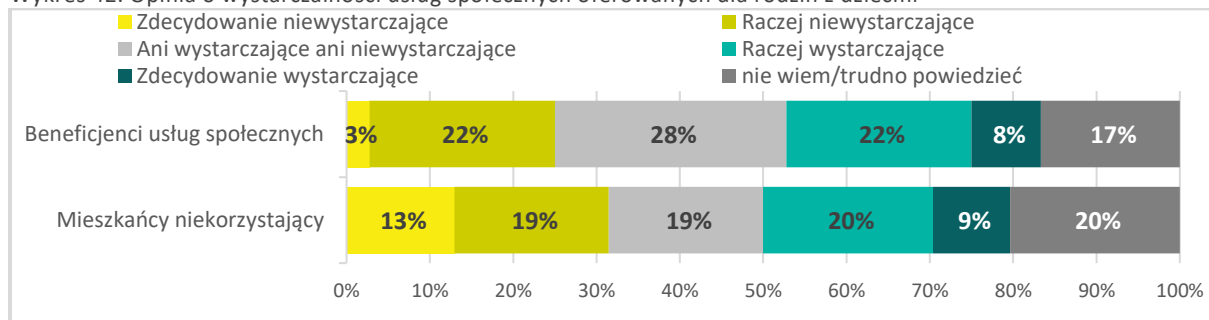
Wykres 41. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Maków Mazowiecki źle wspiera rodziny z dziećmi (22% beneficjentów usług społecznych, 27% niekorzystających z nich).

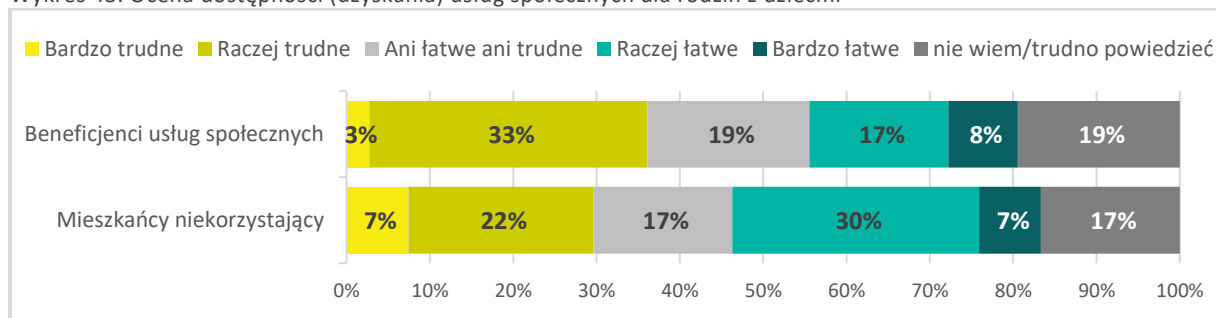
Wykres 42. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego opinia o poziomie wystarczalności usług oferowanych rodzinom z dziećmi przez gminę Maków Mazowiecki jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że ww. usługi są wystarczające (30% badanych) niż są niewystarczające (25% badanych). Natomiast wśród mieszkańców niekorzystających ze wsparcia przeważała odwrotna opinia (32% badanych uznało, że usługi dla rodzin z dziećmi są niewystarczające, a 29% badanych uznało te same usługi za wystarczające).

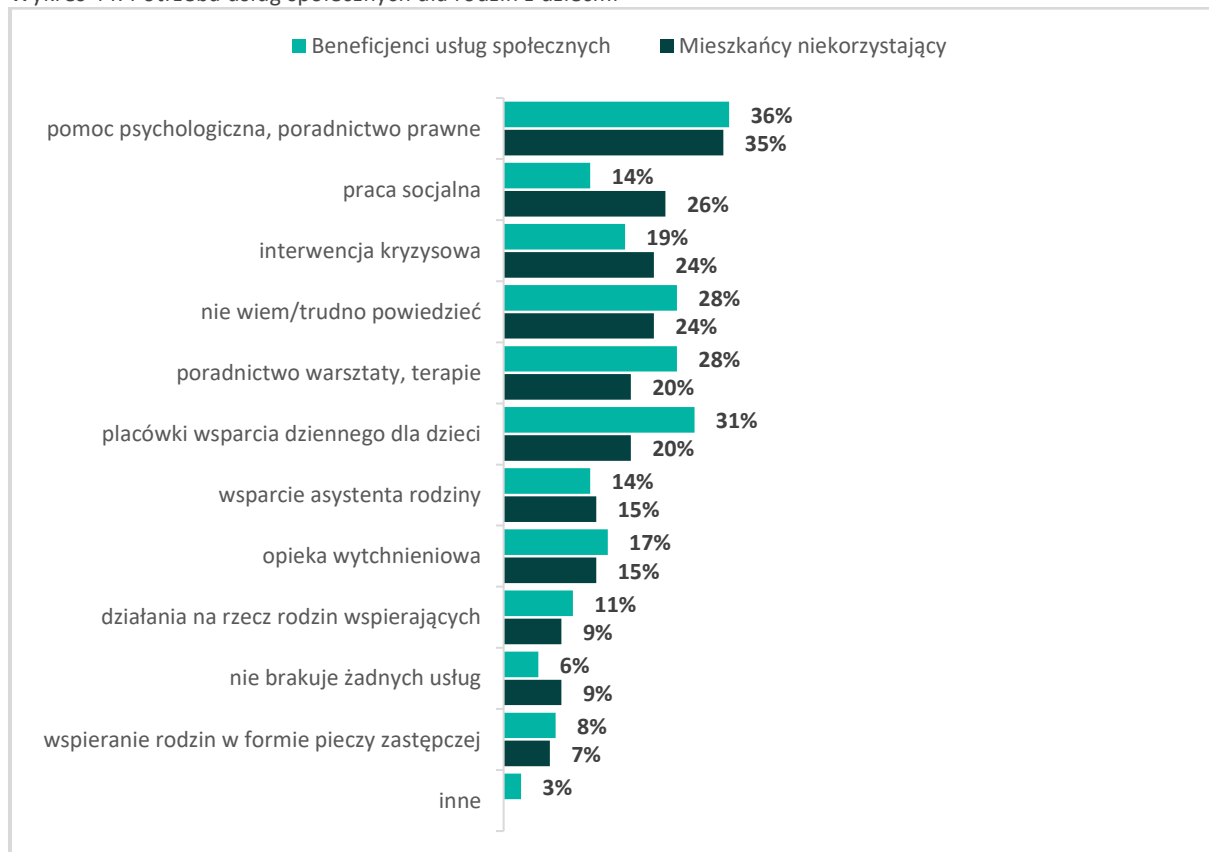
Wykres 43. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Maków Mazowiecki jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (36% badanych) niż jest łatwe (25% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (37% badanych uznało, że jest łatwe, 29% badanych uznało, że jest trudne).

Wykres 44. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi

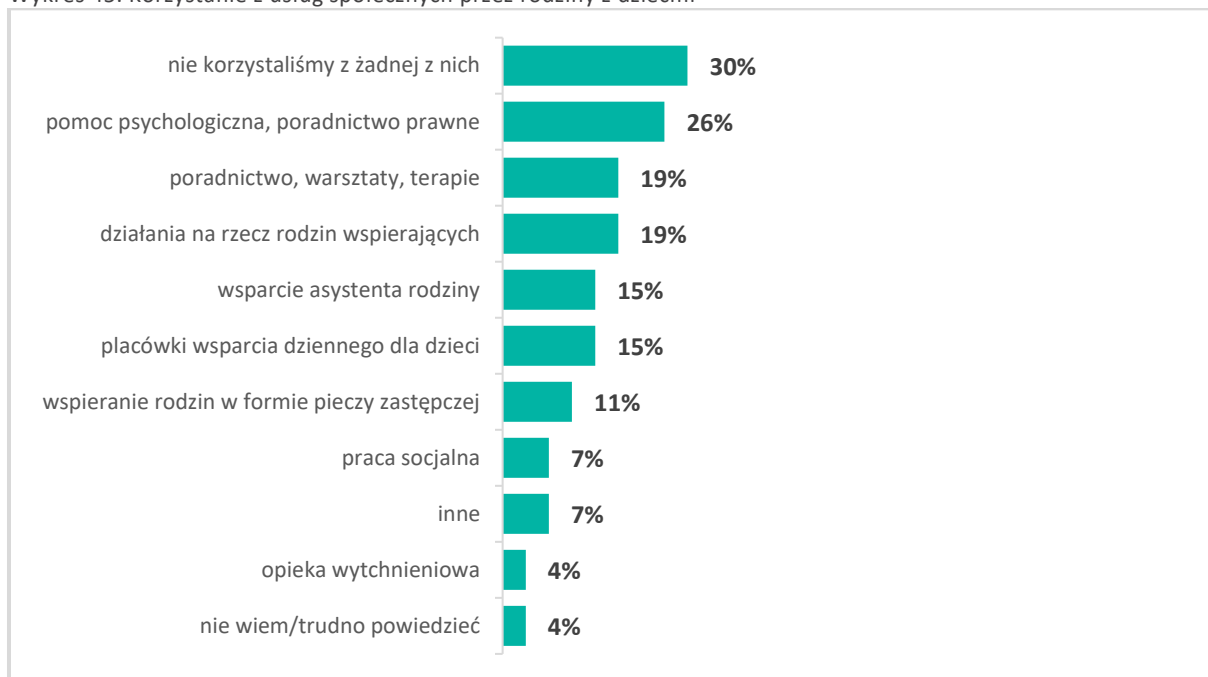

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Maków Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie.

Wykres 45. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

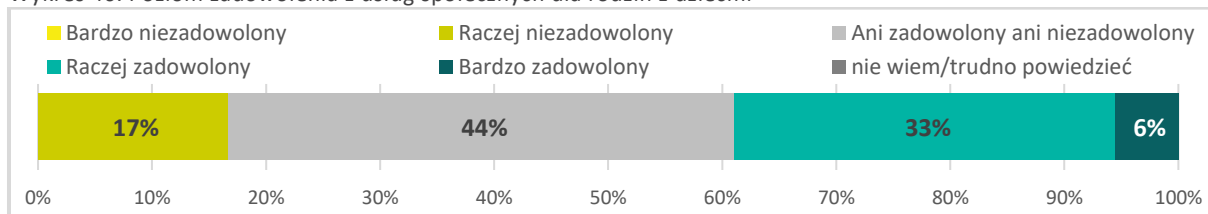

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat rodziny z dziećmi z terenu gminy Maków Mazowiecki najczęściej korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- działań na rzecz rodzin wspierających.

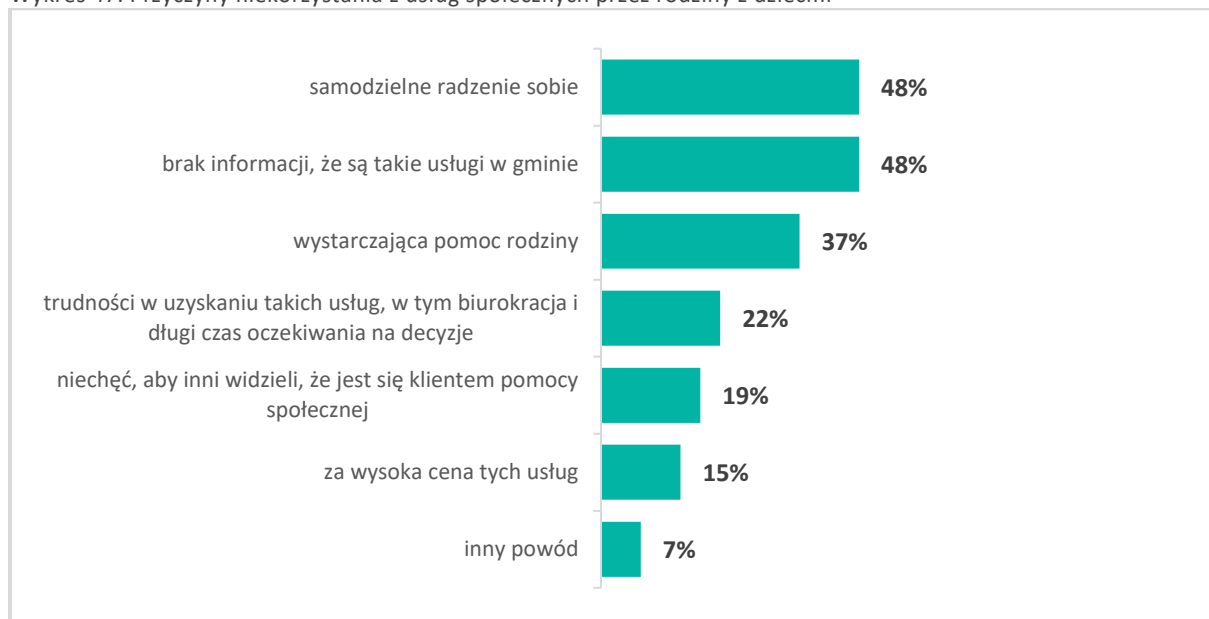
Wykres 46. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Maków Mazowiecki korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (39% zadowolonych do 17% niezadowolonych).

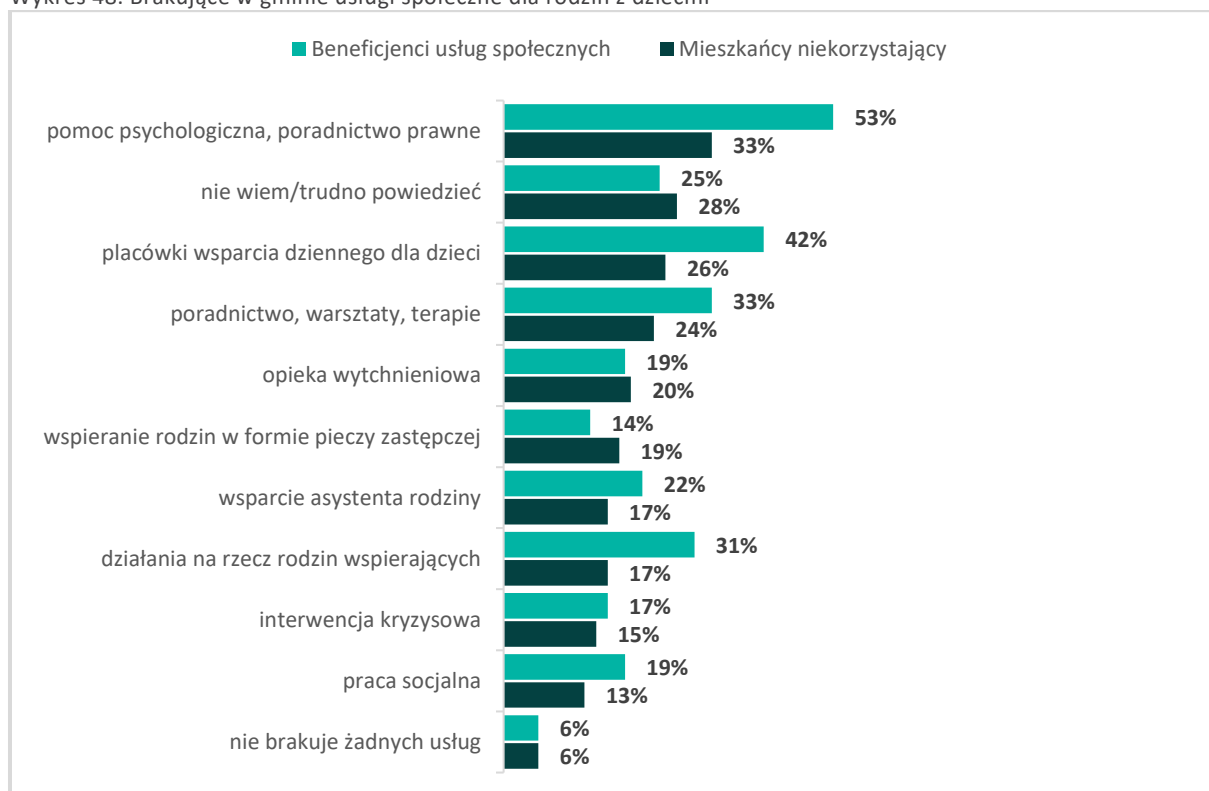
Wykres 47. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielne z problemami oraz brak informacji, że są takie usługi na terenie gminy (po 48% badanych).

Wykres 48. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

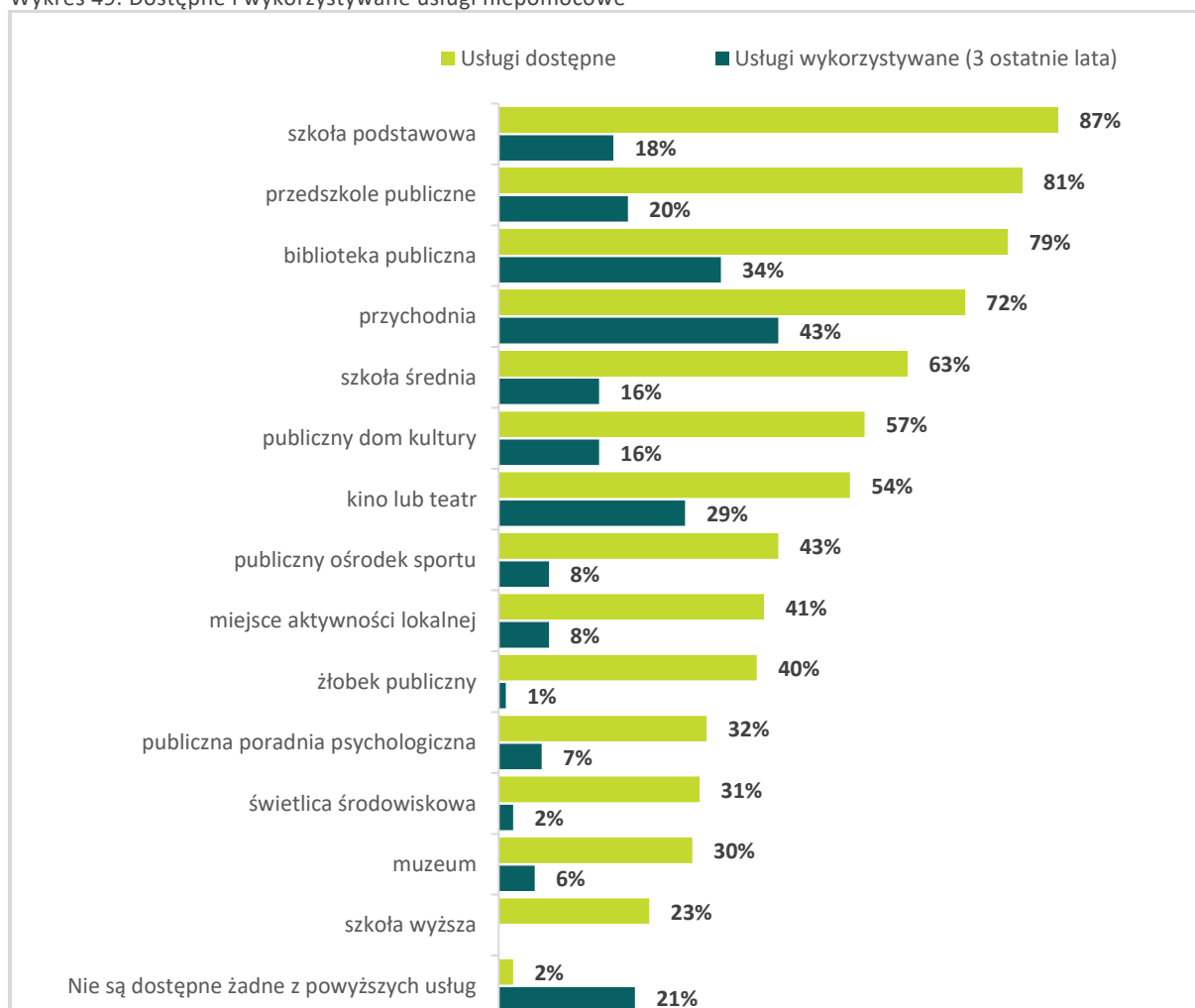
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie.

6. Usługi niepomocowe dostępne w gminie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Maków Mazowiecki o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 49. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gminy Maków Mazowiecki na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

- szkoła podstawowa (87% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (81% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (79% ankietowanych)
- przychodnia (72% ankietowanych)
- szkoła średnia (63% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (57% ankietowanych)

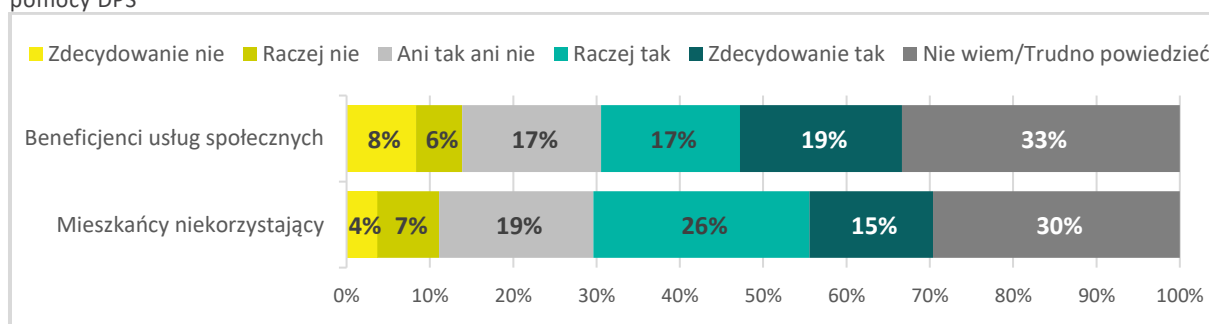
- kino lub teatr (54% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (43% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (43% badanych) oraz biblioteka (34% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Maków Mazowiecki o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

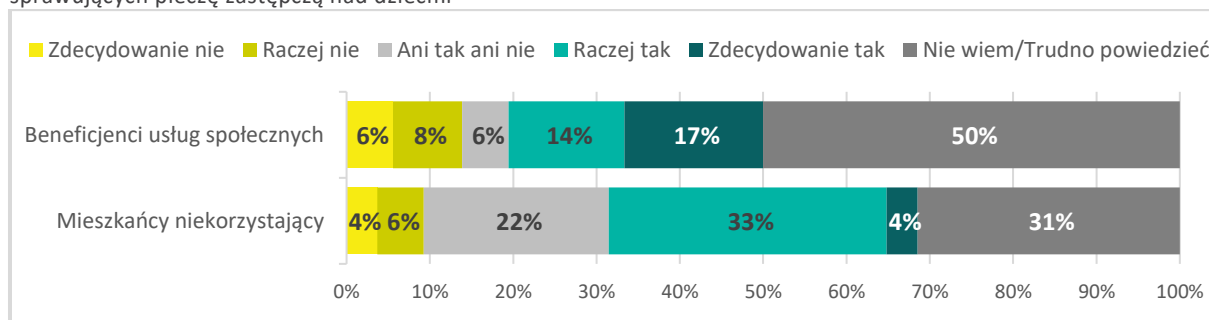
Wykres 50. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Maków Mazowiecki przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (36% beneficjentów usług społecznych, 41% niekorzystających z nich).

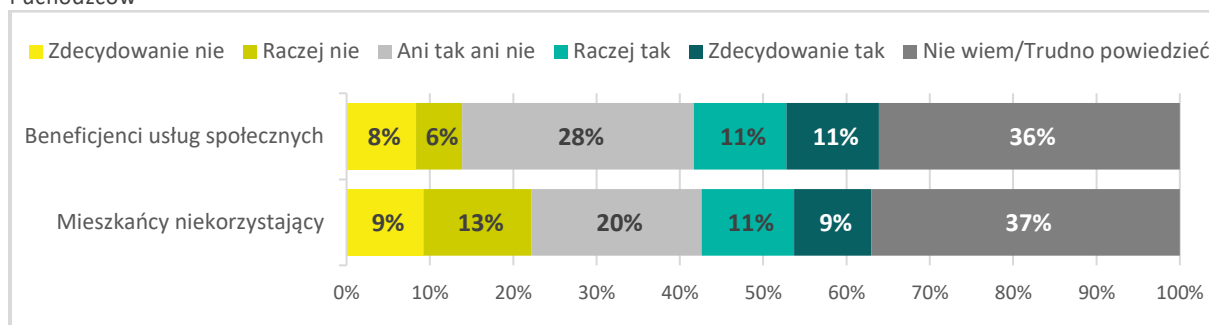
Wykres 51. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Maków Mazowiecki przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (31% beneficjentów usług społecznych, 37% niekorzystających z nich).

Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Maków Mazowiecki w przypadku większego zaangażowania się instytucji powiatowych w usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców opinie były podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że należy wzmocnić takie działania (22% badanych wskazało, że wymagają wzmocnienia, 14% badanych uznało, że nie wymagają wzmocnienia). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (22% badanych uznało, że nie wymagają wzmocnienia, 20% badanych uznało, że wymagają wzmocnienia).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W GMINIE MAKÓW MAZOWIECKI

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

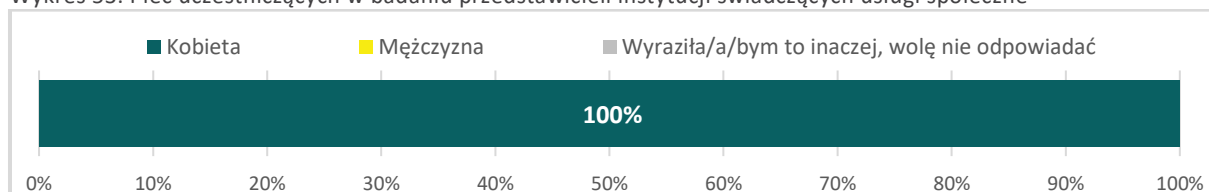
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w lutym i marcu 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **W gminie Maków Mazowiecki przeprowadzono 2 wywiady z przedstawicielami ww. instytucji** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminie Maków Mazowiecki.

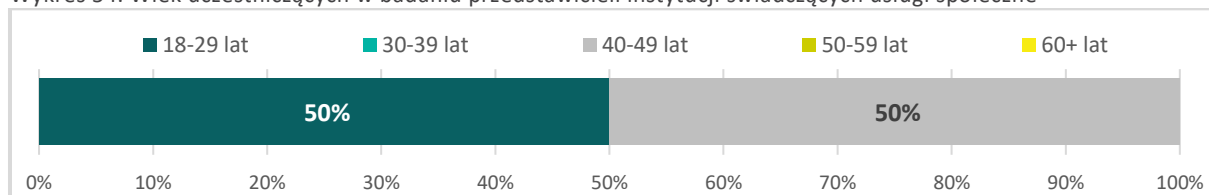
Wykres 53. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 100% badanych).

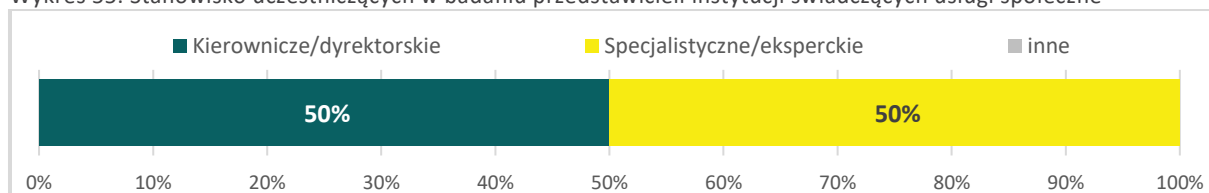
Wykres 54. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy wiekowe, wśród których nie odnotowano jednej dominującej grupy ankietowanych (w każdej grupie odnotowano 50% badanych).

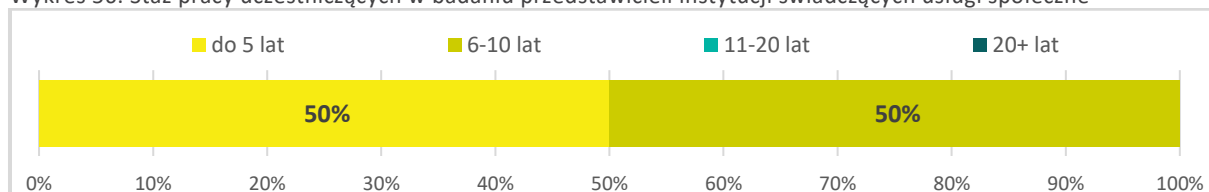
Wykres 55. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy zawodowe, wśród których nie odnotowano jednej dominującej grupy ankietowanych (w każdej grupie odnotowano 50% badanych).

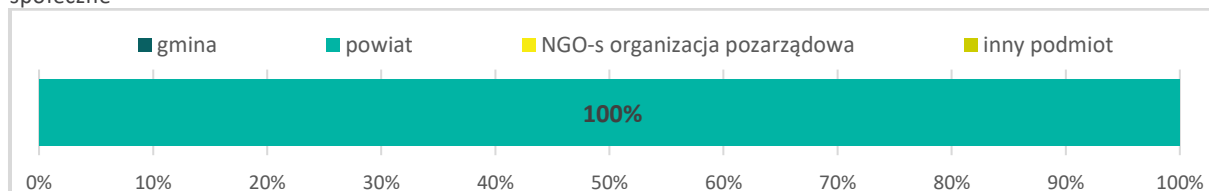
Wykres 56. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy doświadczenia, wśród których nie odnotowano jednej dominującej grupy ankietowanych (w każdej grupie odnotowano 50% badanych).

Wykres 57. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu został zidentyfikowany tylko jeden podmiot i był to powiat.

Wykres 58. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne

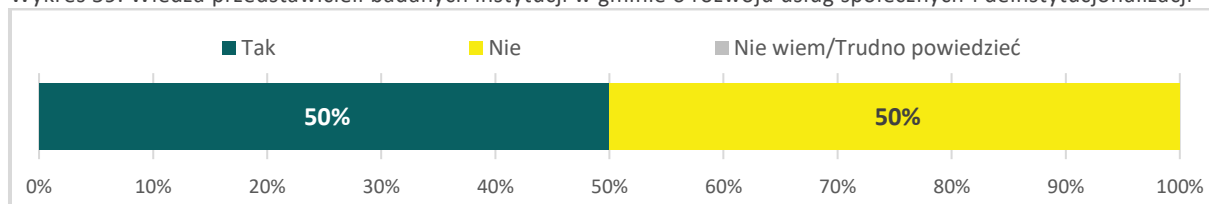
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty: powiatowe centrum pomocy rodzinie oraz inny ośrodek wsparcia.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

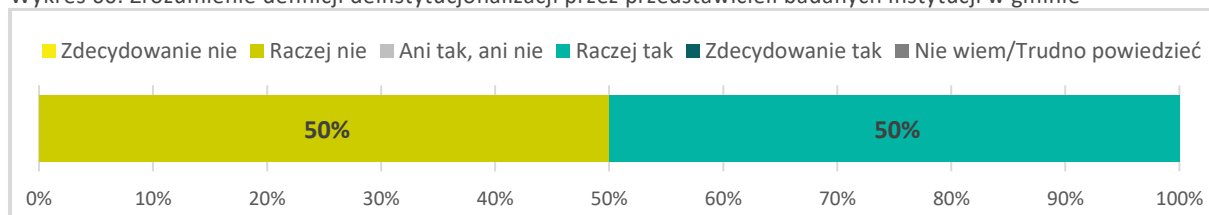
Wykres 59. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciel jednej z badanych instytucji w gminie ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanych pojęciem deinstytucjonalizacji.

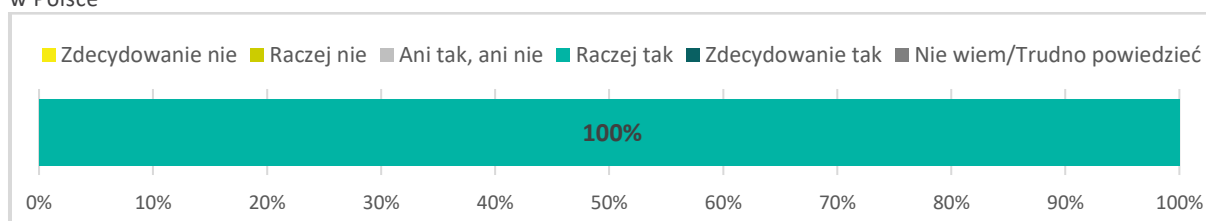
Wykres 60. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśa, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla połowy respondentów uczestniczących w badaniu.

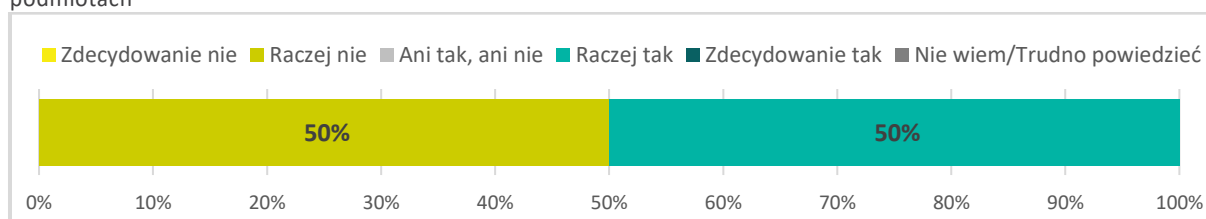
Wykres 61. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji podzielają zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

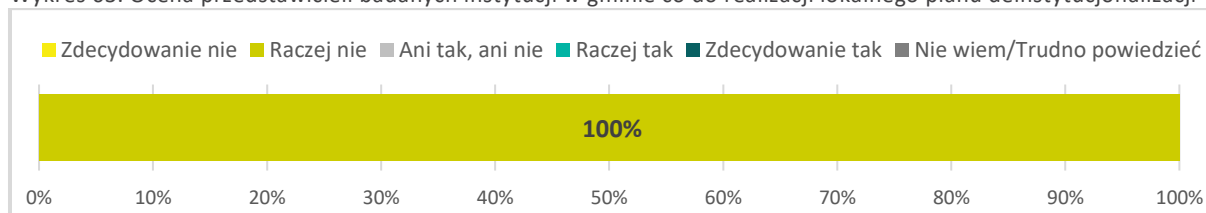
Wykres 62. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciel jednej z badanych instytucji przyznaje, że jej podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji

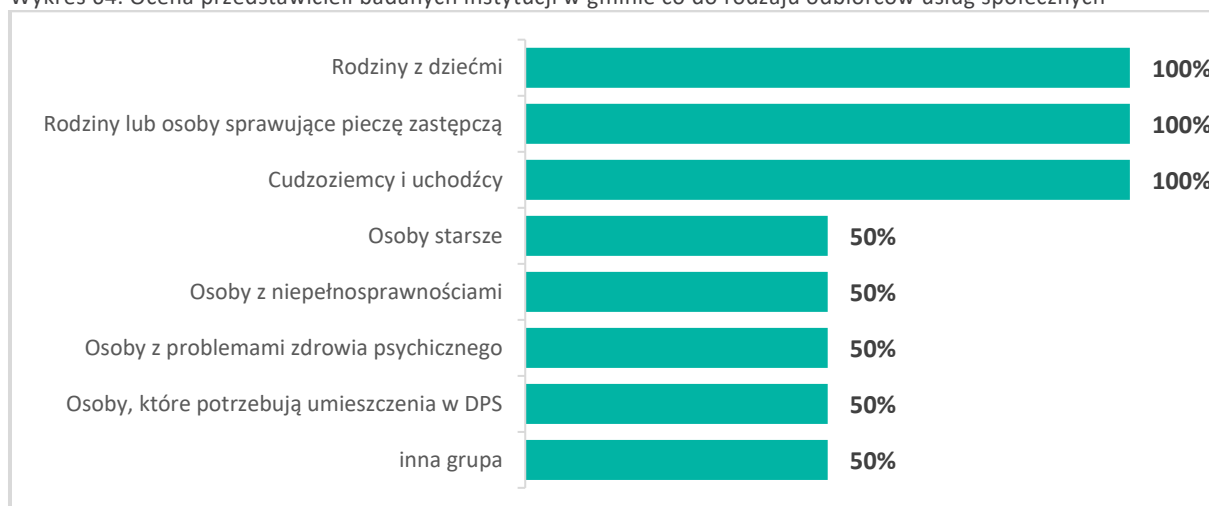
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii przedstawicieli badanych instytucji zlokalizowanych w gminie Maków Mazowiecki nie jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

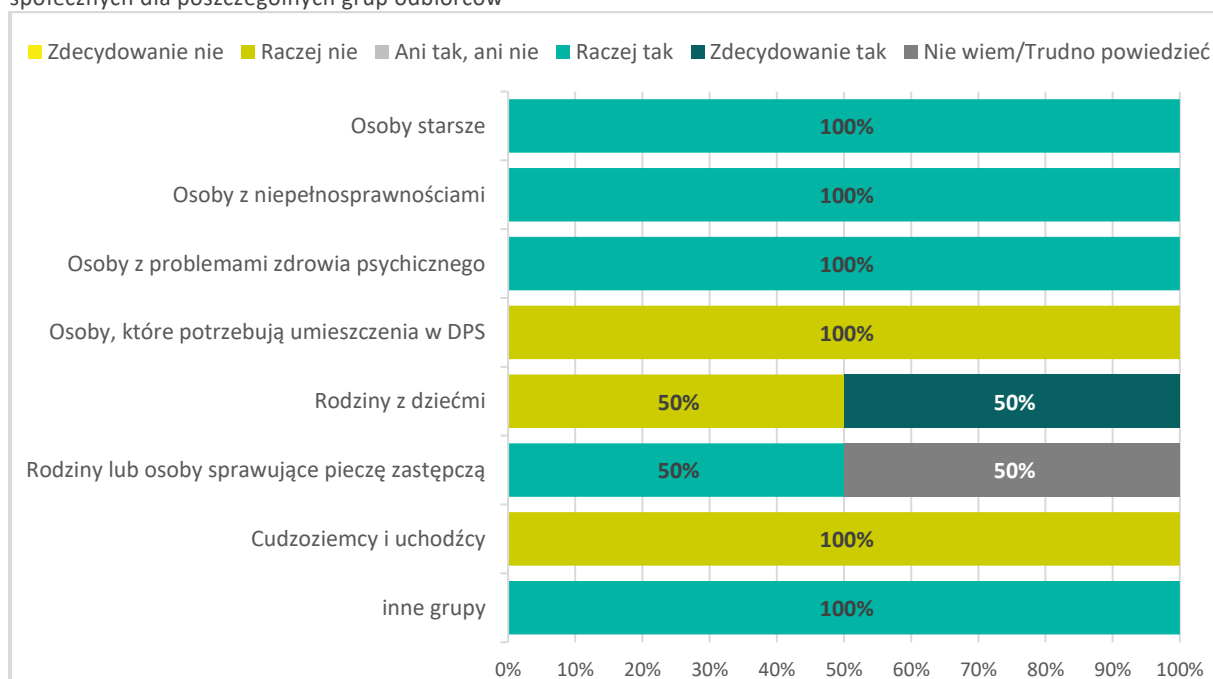
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: rodziny z dziećmi, rodziny lub osoby sprawujące pieczę zastępczą oraz cudzoziemcy i uchodźcy.

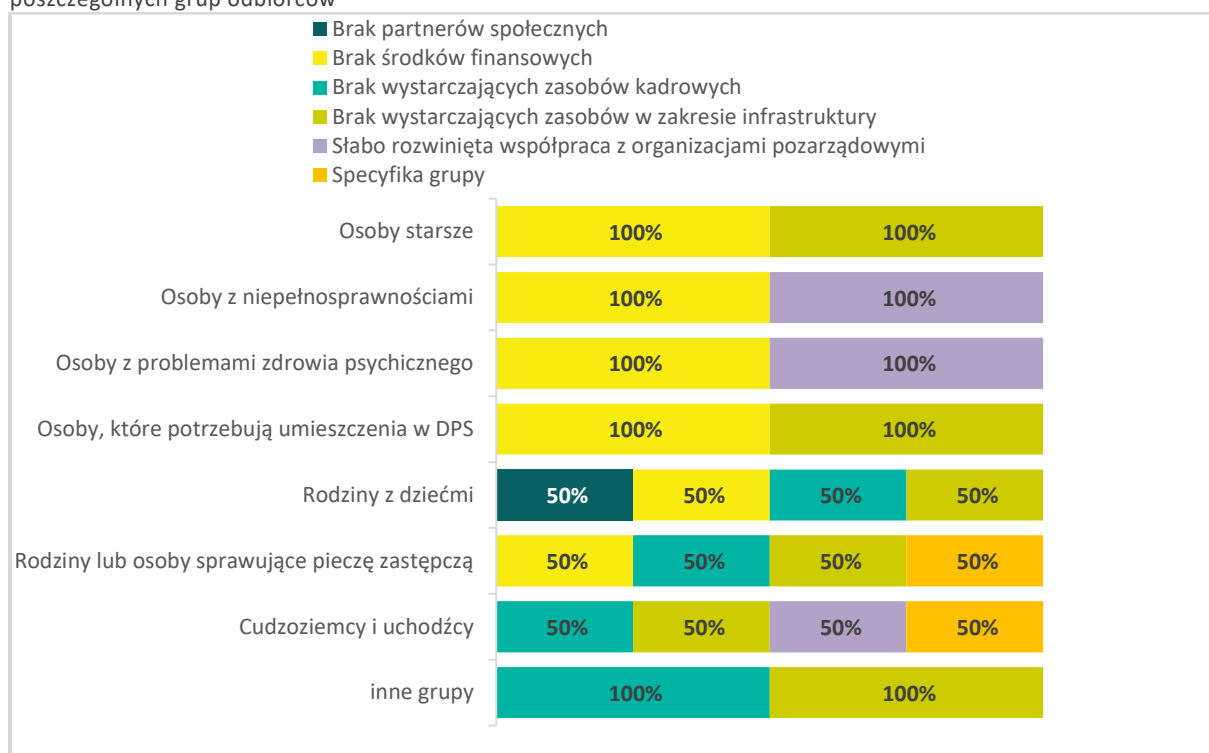
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

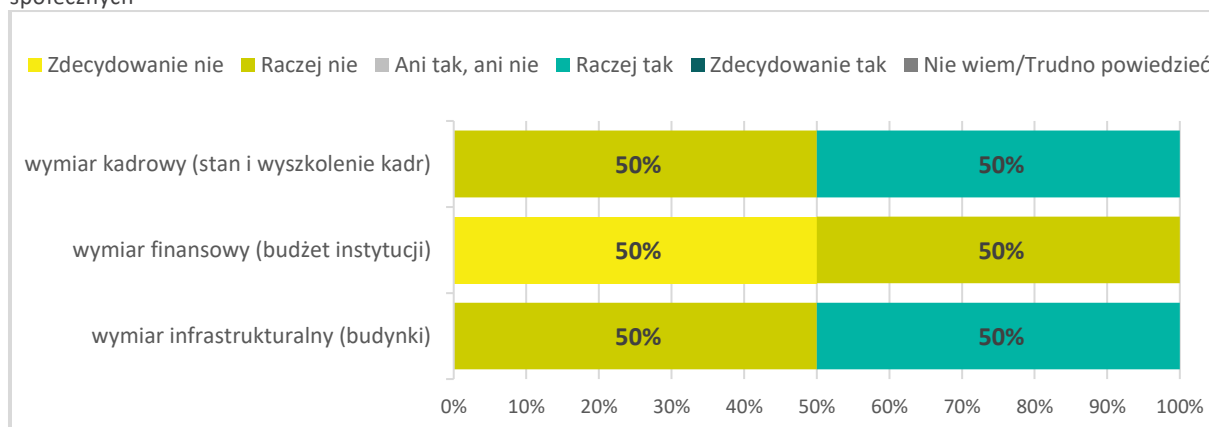
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Maków Mazowiecki to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury oraz zasobów kadrowych (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 67. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

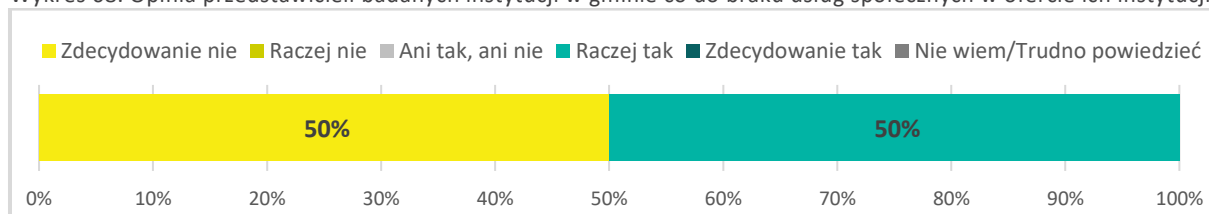
Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – ani gotowe, ani niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – ani gotowe, ani niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

Wykres 68. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem jednego z przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze usług społecznych, które mogłyby lepiej odpowiadać na potrzeby beneficjentów.

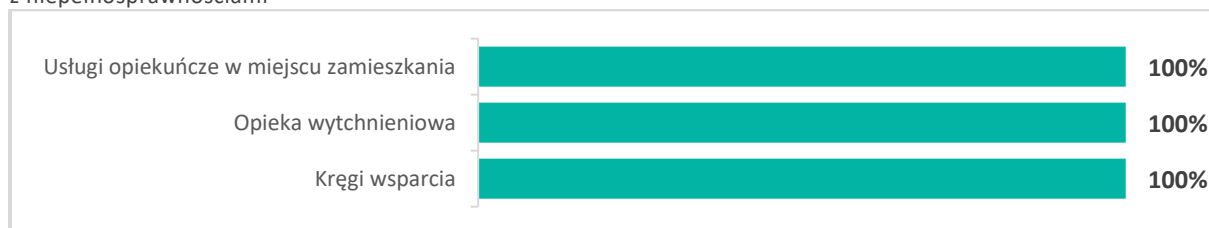
Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 2 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci: usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania realizowanych przez gminę, wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa) oraz dziennych domów pomocy.

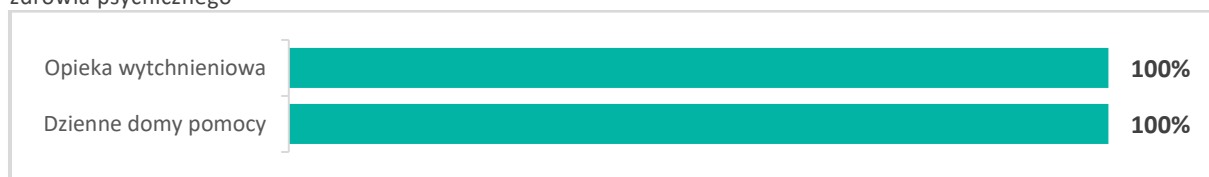
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 2 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w postaci: usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania realizowanych przez gminę, wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa) oraz kręgów wsparcia.

Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 2 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w postaci: dziennych domów pomocy oraz wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

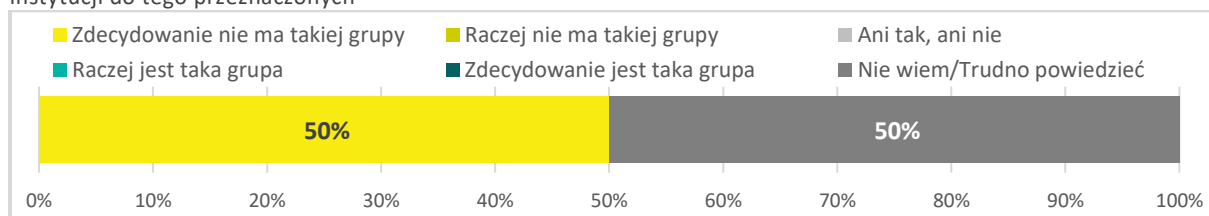
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 2 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla rodzin z dziećmi w postaci: rozwijania rodzinnej pieczy zastępczej oraz tworzenia centrów wsparcia pieczy zastępczej na poziomie powiatu i regionu.

Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych

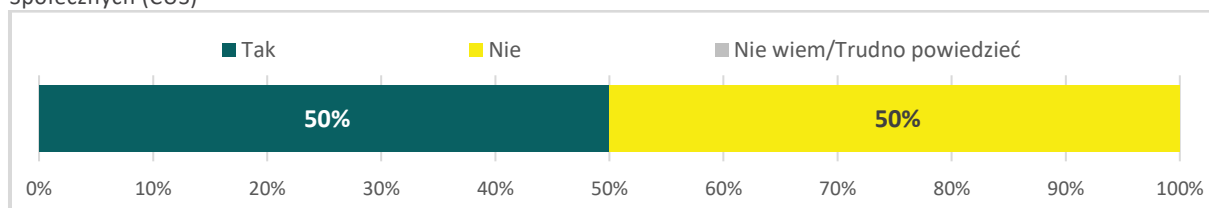
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji nie wskazują, że występuje grupa społeczna, która nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie gminy Maków Mazowiecki.

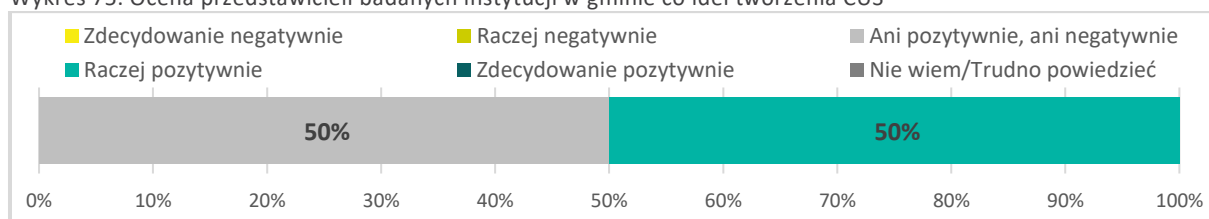
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciel jednej z badanych instytucji w gminie Maków Mazowiecki słyszał o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych.

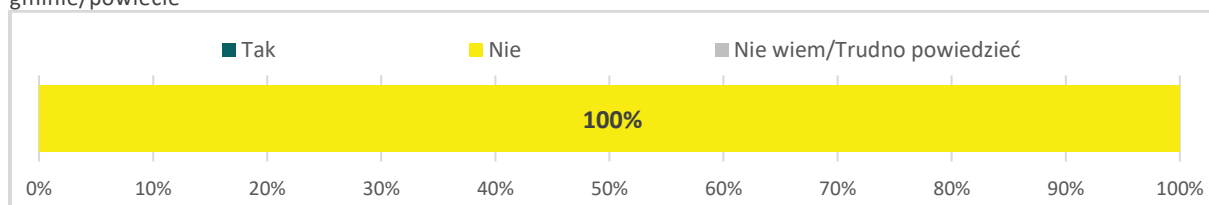
Wykres 75. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji raczej pozytywnie oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie Maków Mazowiecki.

Wykres 76. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie

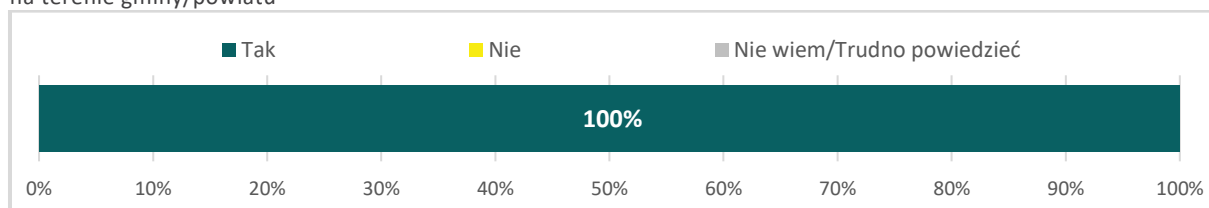
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy Maków Mazowiecki.

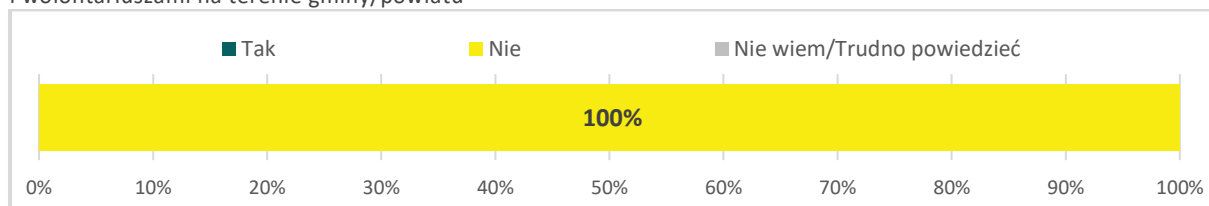
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

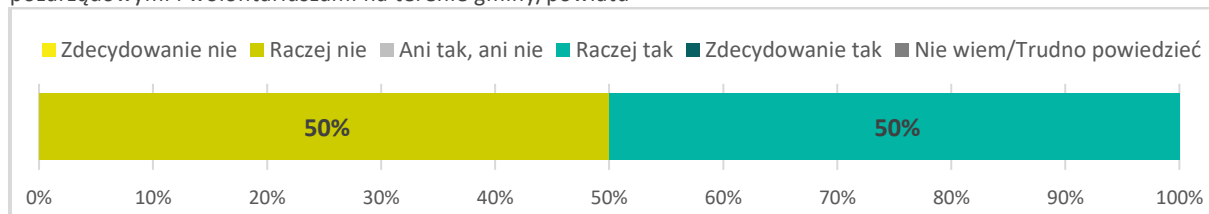
Wykres 78. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, nie deklarują doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

Wykres 79. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jedna z instytucji, które nie mają doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi byłaby zainteresowana nawiązaniem współpracy z nimi.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Maków Mazowiecki w 2023 r.	16
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Maków Mazowiecki w 2023 r.	17
Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Maków Mazowiecki w 2023 r.	17
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Maków Mazowiecki.....	18
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Maków Mazowiecki	18
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Maków Mazowiecki.....	18
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Maków Mazowiecki	19
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 r.	20
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 r w podziale na wiek i płeć.....	20
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Maków Mazowiecki w 2023 r.	21

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów	26
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów	26
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów	26
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów	26
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów	27
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów	27
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych	27
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę	28
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych	28
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych	28
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych	29
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze	29
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych	30
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze	30
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych	30
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	31
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę	31
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami	32
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	32
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	32
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	33
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	33
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	33
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	34
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	35
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę	35
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności	35
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	36
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	36
Wykres 30. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	36
Wykres 31. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	37
Wykres 32. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę	37
Wykres 33. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie	38

Wykres 34. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	38
Wykres 35. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie	38
Wykres 36. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego	39
Wykres 37. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego .	39
Wykres 38. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	40
Wykres 39. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego	40
Wykres 40. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy	41
Wykres 41. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę	41
Wykres 42. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi	41
Wykres 43. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi	42
Wykres 44. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi	42
Wykres 45. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	43
Wykres 46. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi	43
Wykres 47. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	44
Wykres 48. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	44
Wykres 49. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe	45
Wykres 50. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS	46
Wykres 51. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	46
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców	47
Wykres 53. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne	48
Wykres 54. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	49
Wykres 55. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	49
Wykres 56. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	49
Wykres 57. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	49
Wykres 58. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 59. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	50
Wykres 60. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie	50
Wykres 61. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce	51
Wykres 62. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach	51
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji	51

Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych	52
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	52
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	53
Wykres 67. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych	53
Wykres 68. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	54
Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych	54
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	54
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego	55
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi	55
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych	55
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)	56
Wykres 75. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	56
Wykres 76. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.....	56
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu	57
Wykres 78. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu	57
Wykres 79. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	57